

NAUJIENOS

The First and Greatest Lithuanian Daily in America
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608
HAYMARKET 1-6100
Over One Million Lithuanian In The United States

VISŲ LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS UŽ TAUTOS LAISVĘ
THE LITHUANIAN DAILY NEWS

VOL. LXVIII

Price 25c

Chicago, Ill. — Trečiadienis, Wednesday, August 26, 1981

Nr. 163

BELGIJA GINA AMERIKOS TEISES LIBIJOJE

MADRIDO KONFERENCIJA PERTRAUKTA SUSIKIRTIMU

KAMPELMANO KALBOJE PAMINĖTI LIETUVIAI

Madrido konferencijos sesija užsibaigė liepos 28 d. aštriu susikirtimu tarp vakariečių ir Sovietų delegacijų. Amerikiečių delegato Maxo Kampelmano kalboje buvo paminėti ir neseniai suimti lietuviai Helsinkio Grupės nariai Vytautas Vaičiūnas ir Mečišlovas Jurevičius. Pasak Kampelmano, areštai ir teismai dar labiau nusiaubė lietuvių ir ukrainiečių Helsinkio grupes. Jis išreiškė rūpestį, estis Marto Nikluso sveikatos stoviu kalėjime ir užsiminė apie latvių socialdemokrato Jurio Bumeistarsio teismą. Kampelmanas pabrėžė, kad pastarųjų frijų metu bėgė 250 žmonių Sovietų Sąjungoje, įskaitant katalikus, buvo nužudyti už savo religinius įsitikinimus.

ATSTOVĖ C. COLLINS BREZNEVUI — "PALEIS-KIT SKUODI"

Žinių agentūra EWNS liepos 15 d. pranešė, kad JAV-ųjų Kongreso atstovė Cardiss Collins liepos 14 d. pasiuntė laišką Breznevui, kuriame ji protestuoja prieš Vytauto Skuodžio kalinimą ir nežmoniską jo traktavimą. Atstovė Collins primena, kad Skuodis yra JAV-ųjų pilietis. Ji rašo, kad jeigu Skuodžiui bus leista tęsti bado streiką iki mirties, tai bus "baisus nusikaltimas". "Aš tvirtai tikiu", pabrėžia ji, "kad kiekvienas žmogus turi teisę laikytis savo religijos ir puoseletį savo tautinę kultūrą".

Pasak EWNS, JAV-ųjų Valstybės departamentas liepos 13 d. pareiškė, kad laiškas Breznevui Skuodžio reikalui turintis "nepaprastą poveikį". VLIKo vadovybė anksčiau telegrama kreipėsi į atstovę Collins, prašydama jos pasisakyti Skuodžio reikalui. (Ella)

LENNONO ŽUDIKAS GAVO 20 METŲ

NEW YORK, N.Y. — Mark David Chapman pirminį gavo nuo 20 metų įkalinimo kalėjimo bausmę už nužudymą dainininko John Lennon.

Advokatas palarė Chapmanui neprispazinti prie kaltinimo, bet jis teisėjui Dennis Edwards Jr. prisipažino kaltu. Jis tvirtino, kad pats vežnią liepos jam Lennoną nušauti. Teisėjas išklauė Chapmano pasakojimą apie jo gyvenimą, o vėliau paskyrė bausmę — kalėti nuo 20 metų iki mirties.

Sakoma, kad Lenonas paliko savo žmonai Yoko Ono net iki 200 milijonų dolerių už įdainuotais plokšteles ir kt.

Brazilija paskelbė, kad šalies Sao Paulo apylinkėje sunaikino iki 60% kavos, kas reiškia, kad jos bus iki 5 milijonų mažiau ir tai atsispėjęs į kavos kainą.

Kinija atrado naftos ir natūralių dujų laukus Rytų Kinijos jūroje.

Buvęs prez. Carteris Pekine pasimatys su valdžios atstovais, o vėliau pažūrės, kaip Kinijoje gyvena ūkininkai.

Svarbiausias kalbas pasakė Vytauto Skuodžio demonstracijos metu paveikslė matomi žmonių rinkti pareigūnai. Iš kairės matomė Kongreso atstovė Henry Hide, valstybės gynėją Richard M. Daley, aldermaną Roman Pucinski, senatorių Frank D. Savicką ir Marquette Parko aldermaną Frank Brady. (Martyno Nagio nuotrauka)

PALENGVINO TAISYKLES RINKTI ŽINIAS KRAŠTIO VIDUJE

JOS BUVO PALANKIOS PRIEŠVALSTYBINIAM ELEMENTUI

WASHINGTON (AP). — Generalinio prokuroro William F. Smith žvalgybos reikalų patarėjas Richard Willard kalbėjo spaudos atstovams ir buvo jų klausinėjamas. Jis pareiškė, kad prezidento Reagano administracija ruošia naujas taisykles žinių rinkimui krašto viduje. Kaip žinoma, žinių rinkimas apie JAV piliečius ir korporacijas krašto viduje yra pavestas FBI, o užsienyje CIA bei kariuomenei.

Judėjimas prieš žinių rinkimo būdus pradėtas 1960-1970 m. laikotarpyje vykstant Vietnamo karui ir kai kuriems amerikiečiams įsijungus prieš tą veiklą. Kai kurie amerikiečiai bei jų organizacijos prasižėmė Amerikos lojalumo įstatymams ir pradėjo slapstytis nuo atsakomybės, darydami namų darbo bombas ir kitus sunkius nusikaltimus. FBI jautė pareigą bet kokiomis priemonėmis tokius išaiškinti ir apsaugoti gyvybes bei turtą nekaltų amerikiečių. Tarp kitų dalykų, FBI agentai slapta įdėjo į įtariamųjų butus, atidarydavo laiškus bei pasiklausydavo pasikalbėjimų telefonu, viskam vykstant nustatytomis taisyklėmis įstatymų ribose. Betgi prezidentas Carteris 1978 metais pasirašė administracinį įsakymą, kad šioms dalykams leidimus gali duoti tik aukščiausi pareigūnai. Willard pareiškė, kad šis įsakymas bus panaikintas ir grįžtama beveik prie senos tvarkos ir teikiant daugiau pasitikėjimo saugumo organizacijoms.

Manoma, kad FBI turės teisę laikyti rekordus apie nepatiktus asmenis bei organizacijas. Ši teisė buvo atimta, o rekordai sunaikinti.

Kad nuostoliai būtų mažesni, Amerikos aviacijos bendrovės visame krašte 25% sumažino skridimų kainas.

VEŽIKŲ VADAI SKUNDĖ — JIMMY HOFFA

NEW YORK, N.Y. — Žurnalas

PASIKESINTOJAS TURĖS AIŠKINTIS TEISME

WASHINGTON, D.C. — Pasiūkęs intonas John W. Hinckley Jr. pirmadienį prisiekusiųjų teismo buvo apkaltintas ir patrauktas teismui. Jis turės aiškintis, kuriais sumetimais jis kovo 30 d. peršovė prezidentą Ronald Reagana, prezidento spaudos sekretorių James S. Brady, prezidento saugojusį slaptą agentą Timothy J. McCarthy ir policininką Thomas Delahany.

Amerikos Darbo Federacijos atstovams prezidentas pasakė kalbą, o kai išėjo iš viešbučio, tai Hinckley pasitiko prezidentą ir pradėjo šaudyti. Viena kulka pataikė į prezidento krūtinę, sekretoriui James Brady peršovė galvą, o agentui ir policininkui kulkos pataikė į vidurius. Hinckley buvo suimtas, bet prie jo prilipo advokatas ir nelaido policijai suimtojo ištardyti. Jis pateko į gydytojų rankas.

Time paskelbė dokumentus, rodančius, kaip buvęs vežikūnijos pirmininkas Frank Fitzsimmons skundė Jimmy Hoffa, mokesčių rinkimo įstaigai. Fitzsimmons informuodavo mokesčių inspekciją ir žinojo J. Hoffos pasipinigavimus iš vežikū (teamsters) unijos. Kai Hoffa buvo paleistas iš kalėjimo, tai Fitzsimmons, bijodamas, kad jis nepertimtų unijos vadovavimo, nutarė kooperuoti su IRS įstaiga.

Fitzsimmons papasakojo buvusio prez. Niksono administracijai, kaip Hoffa nusuko pinigų iš vežikū unijos ir iš vyriausybės.

Žurnalas rašo, kad Fitzsimmons vieną kartą prašė privačiai pasimatyti su prez. Nixonu ir kad po to pasimatymo prez. R. Nixonas įsakė gen. prokurorui tęsti toliau vežikū unijos tyrinėjimus, bet palikti ramybėje Fitzsimmonsą. Ta unija turėjo daug nesklaidumų su pensijos fondais.

SIOLO IŠMESTI SENATORIŲ H. WILLIAMS

WASHINGTON, D.C. — Etinius reikalus tvarkantis komitetas, apsvaustęs senatoriaus Harrison A. Williams paimtą kvėpį, nutarė siūlyti jį išmesti iš Senato.

Senatorius Williams protestuoja prieš tokį komiteto elgesį. Jis paėmė iš FBI agentų \$50,000, pradžiamas gauti įvažiavimo vizą agentų suvaizdintam turtininkui arabui Komifetas sake, kad toks kyšis ėmimas yra didelis senatoriaus nusizengimas. Jis esąs nevertas būti senatoriumi. Pats senatorius yra visai kitos nuomonės. Jeigu jis būtų piničius paėmęs iš šarabų, tai tada jis būtų vertas bausmės, bet čia kyšį jam pakišo įstaiga, kuri privalo kovoti prieš kyšius ir kitus nelegulumus.

Williams nori progos pasakyti Senatui visą šio nusikaltimo eigą, kad jį išteisintų.

NUMATOMA, KAD BUS NĖSEKMINGA KONFERENCIJA

ALEKSANDRIJA. — Antradienį prasidėjo konferencija tarp Egipto prezidento Anwar Sadato ir Izraelio premjero Menachem Begino. Pirmoji konferencijos diena rodė tik labai ribotas pasiekmes dėl šių dalykų:

- Prez. Sadatas atnaujins nuoj trūkumas prieš metus derybas, jei Izraelis parodys gerą valią;

- Reikia, kad Izraelis parodytų geras intencijas okupuotiems palestiniečiams;

- Laikoma geru ženklų okupacinių jėgų atitraukimą iš okupuotų teritorijų;

- Yzmiai pablogino santykius Bagdado ir Beiruto bombardavimais;

- Blogai paveikė Jordaną Izraelio nutarimai kasti 50 mylių kanalą, jungiantį Mirusį jūrą su Viduržemio jūra. Jordanas užsienio reikalų ministeris Mudran Badran pareiškė, kad kanalas yra tiesioginė agresija prieš Jordaną.

Sovietų Sąjunga tikisi ir elgsis taip, kad Lenkijoje įsiviepatautų netvarka, trūkumai ir chaosas, tada jie bus pakviesti daryti tvarką.

JAV LAKŪNAS PASAKOJA, KAIP NUMUŠĖ DU LIBIJOS LĒKTUVUS

LIBIJOS LAKŪNAI 40 KARTŲ BANDE ĮSIBRAUTI Į LAIVYNO MANEVRŲ SRITĮ

VIENAS SATURNO MENULIS PAILGAS

PASADENA, Cal. — Antrasis Keliautojas, arčiausiai priartėjęs prie Saturno lanku, jau pradėjo siūsti į Pasadeną prieš porą dienų padarytas Saturno, jo žiedo ir palydovų nuotraukas.

Keliautojas yra virš bilijono mylių atstume nuo žemės, bet jis jau atsiuntė Saturno nuotrauką, imtą 1.1 milijono mylių atstume. Ji dar nepilnai aiški, bet jau daug aiškesnė, negu iki šio mėto padarytos. Ji daug geriau parodė Saturno žiedą, be to, aiškiai parodo keturis Saturno palydovus, Pirmojo Keliautojo nufotografuotus.

Labiausiai mokslininkus nustebino Saturno mėnulis Hiperijonas. Aiškiai matyti, kad jis neapskritas, bet pailgas. Mokslininkai mano, kad prieš kokį 10 ar 20 milijonų metų kitas erdvės kūnas kirtė į Hiperijoną ir jį suplojo.

CARTERĮ PRIĖMĖ PREMJEKAS ŽAO

PEKINAS, Kinija. — Naujas Kinijos premjeras Zao labai iškilmingai sutiko ir priėmė buvusį JAV prezidentą J. Carterį. Jis pareiškė susirinkusiems žmonėms, kad Jimmy Carteris drįso oficialiai užmegzti santykius su Kinija ir jis yra pasiryžęs padėti Kinijai.

Premjeras Zao nuvažiuos su buvusiu prezidentu į jo provinciją ir parodys, kaip kiniečiai gyvena. Zao paklausė buvusio prezidentą, kaip atsitiko, kad jis pralaimėjęs rinkimus, nepadėtas kalėjimą. Carteris atsakė, kad Amerika valdoma įstatymais ir teismais. "Aš pralaimėjau rinkimus, bet aš nesulaužiau įstatymų, todėl manęs ir neteisė. Pas mus, kas lauzo įstatymus, tą ir teisia".

Carteris su šeima planuoja praleisti Kinijoje dešimt dienų.

Northwest ir TWA oro linijos sekancio mėnesio pradžioje žada paleisti neribotoms atostogoms 2,700 tarnautojų, nes dabar yra tik 62 nuostoliai būvusiu skridimų.

JODY POWELL
Jody Powell, buvęs prezidento Carterio spaudos sekretorius, kartu su juo nuvyko į Kiniją.

NAPLIS, Italija. — Libijos lakūnai 39 kartus bandė įsiveržti į Amerikos 6-ojo laivyno manevrų sritį, bet kiekvieną kartą pasitraukdavo, kai pastebėdavo Amerikos lakūnus, patručiuojančius manevravimo vandenis, apimančius dalį Sidros įlankos, — laikraštiniškams pareiškė komandierius Harry Kleeman. Kitą Amerikos karo lėktuvą valdė laivyno ltn. David Venlet.

Kada vienas Libijos lakūnas paleido šūvį į mus, tai nebuvo jokios galimybės, kad aš neuždėčiau piršto ant gaidelio, — pareiškė komandierius Kleemann.

Sovė ne Kleemannas vienas. Kelis šūvius turėjo paleisti ir kitame lėktuve buvęs ltn. Venlet. Amerikos lėktuvai galingsni ir daug spartesni, negu Rusijoje gaminti. Susikirtimas vyko 50-60 mylių atstume nuo Libijos krantų. Mes sujutėm, kad kils "triukšmelis", kai paleisime šūvius į artyn skrendančius sveitimus lėktuvus. Libijos lėktuvai sukinejosi prie JAV 6-ojo laivyno, bet pasitraukdavo, kai pastebėdavo JAV kovai pasiruošusius lėktuvus. Atėjo laikas, kad Libijos kariai nutarė šauti į Amerikos lėktuvus. Tas šūvis ir sukėlė visą incidentą. Amerikos laivynas turi įsakymą šauti, jeigu bet kas paleis į juos šūvį. Jiems nereikia klausyti vadovybės, nereikia atsiklausti tiesioginio viršininko, nereikia niekam pranešti. Jie privalo savo vadovybę informuoti, kas atsitiko, kai buvo paleisti šūviai. Abu Libijos lėktuvai buvė numušti.

Libijos diktatorius tris dienas tvirtino, kad pirmą šūvį paleido amerikiečiai, bet kai lakūnas Keelman, vadovavęs abiem žvalgybos lėktuvams, pranešė apie pasekmes, tai Chadafi pareiškė, kad Libijos lakūnai, pastebėję sveitimus lėktuvus Sidros įlankoje, paleido į juos šūvį. Amerikos lakūnai, turėdami įsakymą šauti į užpuolika, taip ir padarė.

Libija pranešė, kad josios teises sekancio mėnesio pradžioje žada paleisti neribotoms atostogoms 2,700 tarnautojų, nes dabar yra tik 62 nuostoliai būvusiu skridimų.

GRUPĖ AMERIKIEČIŲ VYKS Į BUMERANGO RUNGTYNES

WASHINGTON, D.C. (AP) — Šį rudenį Australijoje net keturiose vietose vyks bumerango mėtymo varžybos. Grupė amerikiečių dalyvaus jose ir laukia pradžioje išvyksta į Australiją iš San Francisco. 1982 metais Washington valstijoje prie Seattle miesto ruošiamos tarpautinės bumerango mėtymo rungtynės.

Rusų spauda skelbia, kad JAV pagrobė 13 metų Polovčakų sūnų, kad jis su tėvais negalėtų grįžti į Sovietų Sąjungą.

KALENDORELIS
Rugpjūčio 26: Salvinija, Zefirinas, Liudytė, Zvalgūnas, Jogintas.
Saulė teka 6:10, leidžiasi 7:35.
Oras šiltas, tvankus, liū.

Prof. V. Skuodžio gelbėjimo edisijos pradmenys

Rugpjūčio 18 d. 6 val. 30 min. renkarnės prie buv. Vytauto Skuodžio namo, esančio 2131 W. 23rd Place, Namais trijų aukštų, raudonų plytų, apatinis aukštas žemiau šaligalvio. Prie pirmojo aukšto durų pastatomas Vyt. Skuodžio paveikslas, garštakalbis. Privažiuoja 3 mokykliniai autobusai, perpildyti žmonių. Registravosi BALFe ir mokėjo po \$3. Kiti važiuo savo automobiliais ir miesto autobusuais. Pasisirinko apie 400 žmonių. Be komiteto narių, atvyko J.E. vyskupas V. Brizgys, generalinė konsulė J. Daužvardienė, šaulių vadovybė. Komiteto nariai d. lino plakatus ir JAV vėliavas. Demonstracijos miesto centre skautai nešė šaulių vėliavas — valstybinę ir tautinę. Ir šį kartą buvo nešamos šaulių skolintos vėliavos.

Buvo pakviestas kun. J. Savukynas sukabėti invocaciją. Kunigas J. Sarauskas ir šį kartą vadovavo. Jis įvadinėje kalboje priminė V. Skuodžio gimtuosius namus, prie kurių susirinkome. V. Kamantas perskaitė anglų ir lietuvių kalbomis pareiškimus gelbėjimo reikalui.

Seimos artimas bičiulis kun. K. Kulbis buvo nuvykęs į Vilnių 1973 ir 1975 metais ir svečiavosi prof. V. Skuodžio šeimoje. Pasakojosi susitikimų įspūdžius.

Kun. J. Sarauskas pristatė J.E. vyskupą V. Brizgį ir generalinę konsulę J. Daužvardienę. V. Sadauskas perskaitė Vyt. Skuodžio pareiškimą, prisijusį 1979 metais prezidentui J. Carteriui.

Visiems kalbėjusiems plojom. Po to rikiuojamės ir einame į Aušros Vartų bažnyčią. Bažnyčia graži, languose vitražai.

Marquette Parko Sv. M. Marijos Gimimo parapijos choras, vadovaujamas muziko A. Lino, giedoja, o vargonininkavo Eitutyte.

Šv. mišias atnašavo kun. J. Savukynas su asistentais — kun. dr. J. Prunskiu, kun. K. Kulbiu, kun. J. Šerausku. Vysk. V. Brizgys su kun. Vaišnora ir kun. Di-

liu sėdėjo netoli altoriaus. Vėlavos išstatytos prieš altarių.

Mišioms prasidėjus, choras giedoja "Dieve, laimink mūsų Tėvynę", vėliau — "Apsaugok, Aukštiausis, mūsų mylimą šaulių" ir kitas giesmes. Solo giedojio ponia Mažeikienė.

Kun. J. Sarauskas anglų kalba pasakė prasmingą parokšlą. Kun. K. Kulbis perskaitė evangeliją.

Mišių auką nešė gen. konsulė J. Daužvardienė ir K. Kamantas. Prie šv. Komunijos ėjo nemažai žmonių. Po mišių kalbėjo vysk. V. Brizgys. Jis priminė Tėvynės sunkias dienas. Dievo Apvaizdai padedant, valstybė atsislojo ant gerų pagrindų. Vieningai dirbkime, aukokimės ir visomis priemonėmis remkime V. Skuodžio šeimą gelbėjime iš komunistinio teroro.

Pabaigai choras, dalyviams pritariant, sugiedoja Lietuvos himną. Pamaldų metu buvo renkamos aukos.

Po 8.15 val. iškilmės baigėsi, gražino vėliavėles ir skristėmės į namus. Buvo panelių ir moterų, pasipuošusių tautiniais rūbais.

Nuoštabu, kad toje apylinkėje daugumą sudaro baltieji, šiek tiek meksikiečių, bet nesimantė negrų.

Po pirmų demonstracijų spauda, radijas ir televizija paminėjo tautiečių pastangas gelbėti V. Skuodžio šeimą.

K. Paulius

Prof. P. Jodėlė buvo pirmasis cemento gamybos pradininkas Lietuvoje. Dar prieš Pirmąjį Pasaulinį karą jis, anuomet Kijevo Politechnikos profesorius, vasaros atostogų metu ištyrė kretoidus klodus Lietuvoje ir darė laboratorinius bandymus. 1913 metais įkūrė įmonę ir pradėjo gaminti cementą. Bet netrukus prasidėjo Pirmasis Pas. karas, ir cemento gamyba sustojė.

PIRKITE JAV TAUPYMO BONUS

JAV TURI STIPRINT INFORMACIJĄ

Kongresmanas James A. Courter JAV Atstovų Rūmuose iškelė faktus, rodančius, kad reikia stiprinti JAV informaciją. Jis skelbė, kad kasmet Sovietų Sąjunga pasaulyje paskleidžia 180 milijonų knygu, tuo tarpu JAV tik 200,000. 1981 metais Sovietų Sąjunga paskyrė 4,500 stipendijų Pietų Amerikos studentams, tuo tarpu JAV paskyrė tik 181.

Sovietų blokas savo propagandai per radiją skiria daugiau kaip 2,000 valandų savaitėje, 39-mis kalbomis. Amerikos balsas tam skiria 891 valandų 39 kalbomis.

SENATORIUS — SKUODŽIO GYNEJAS

Atsiliėpamas į Amerikos Lietuvių Tarybos prašymą paremti Vytauto Skuodžio išlaisvinimą, senatorius Alan J. Dixon (dem. iš Illinois) atsiuntė ALTui laišką, pažymėdamas savo susirūpinimą Skuodžio likimu. Taip pat atsiuntė tekstą Senate pasiūlytos rezolucijos Nr. 200, kurią jis, drauge su senatoriumi Ch. H. Percy, pasiūlė.

Rezoliucijoje pažymima V. Skuodžio teisė į JAV pilietybę, iškeliami jo mokslo nuopelnai, pažymimas jo uolus žmogaus teisių gynimas, primenamas jo paskelbtas bado streikas ir reikalaujama jį išleisti iš kalėjimo, leidžiant jam atvykti į JAV, jei jis to nori. Rezolucijoje skatinamas JAV prezidentas bei JAV delegacija Madride panaudoti kiekvieną progą stipriai reiškiant opoziciją prieš V. Skuodžio įkalinimą.

GINANT TEISĘ Į LAISVĘ

Dienraštis "Washington Post" (VII.17) išspausdino St. Rosenfeldo straipsnį "The Ethnic Order", kuriame skelbė, kad tautinių išievių pastangos atgauti nepriklausomybę savo tėvų kraštams esančios "nepriimtina rizikingos ir provokuojančios".

Kun. J. Prunskis Amerikos Lietuvių Tarybos vardu tam dienraščiui pasiuntė raštą, kur reikiama nusistebėjimas, kaip norima Sovietų Sąjungai leisti plėsti savo kolonialinę imperiją neginant pavergtųjų. Jei daugelis Afrikos tautų gavo nepriklausomybę, kodėl negali būti keliamas balsas dėl Lietuvos, Latvijos, Estijos, Ukrainos laisvės?

Rosenfeldas turi labiau atsižvelgti į pavergtųjų laisvės troškimus, o ne tarnauti Sovietų kolonializmui (ALTo Informacija)

Šeštadienį Antrasis Keliautojas pasieks Saturną

Praeitą šeštadienį, rugpjūčio 22 d., Antrasis Keliautojas pasiekė Saturną. Prieš 9 mėnesius Pirmasis Keliautojas priartėjo iki 77,000 mylių prie Saturno. Antrasis Keliautojas priartėjo prie Saturno 63,000 mylių.

Jau dabar Antrasis Keliautojas atsiuntė kelias labai ryškias fotografijas, daug ryškesnes negu Pirmojo Keliautojo atsiųstos. Pirmasis Keliautojas fotografavo Saturno milžinišką Žiedą iš apačia yra tamsi.

fotografuoja iš viršaus. Saturno Žiedo viršų nušviečia Saulė, o apačia yra tamsi.

Pirmas Keliautojas pamatė 3 naujus Saturno palydovus — mėnulių. Antrasis Keliautojas gali pastebėti naujus palydovus.

Saturnas nėra didžiausia Saulės sistemoje planeta, bet jis yra žymiai didesnis už Žemę. Saturno diametras yra 75,000 mylių, o Žemės diametras yra 7,918 mylių. Skirtumas tarp Saturno ir Žemės yra labai didelis. Jei paim-

sim didelį obuolį ir greta padėsimė vidutinio dydžio mėlynę, proporcingai toks skirtumas yra tarp Saturno ir Žemės dydžio.

Artčiausiai prie Saulės yra Merkurijus. Antroje vietoje apiz Saulę sukasi Venera. Trečioje vietoje yra Žemė, o vėliau seka Marsas. Toliau nuo Marso sukasi Jupiteris, o Jupiterį jau seka Saturnas. Antrasis Keliautojas, paleistas į erdę nuo Žemės 1977 metų rugšjo 5 dieną, pasiekė Saturną šeštadienį.

Dar toliau nuo Saulės sukasi Uranas, Neptūnas ir Plutonas. Mokslininkai apskaičiavo, kad Antrasis Keliautojas, jei sėkmingai praskries pro Saturną, pasieks Uraną 1986 m. sausio 24 d., o vėliau, jei kelionė bus sėkminga, 1989 metų rugpjūčio 24 d. turėtų pasiekti Neptūną.

Mokslininkai taip nustatė Antrojo Keliautojo foto aparatas, kad jie padarytų pačias geriausias ir tiksliausias Saturno Žiedo fotografijas. Mokslininkai tikisi patirti daugiau žinių apie Saturną bei jo žiedą ir mums pasakyti.

TRUMPAI

— Dėkojame J. Venclovai už \$10 auką Naujienoms palaikyti, dėkojame už vertingus istorinius straipsnius ir atsiprašome už tuose rašiniuose padarytas nedovanotinas klaidas.

Los Angeles lietuvinė mokykla pridės mokslo metus rugsėjo 12 d. 9 val. ryto šv. Kazimiero parapijos mokykloje. Rugsėjo 10 d. 7 val. vak. ten bus mokytojų posėdis.

— Laikrodininkas A. Šerkšnys persikėlė į naujas patalpas — 2615 W. 71-ma gatvė. Darbo valandos: pirmadienį nuo 2 iki 5 val. popiet; antr., trečiadi., ketv. nuo 9 ryto iki 5 val. p.p.; penkt. nuo 9 ryto iki 6 val. vak.; šeštadi. nuo 9 ryto iki 1 val. popiet. Telefonas: 778-0920.

"LIUCIJA"

Miko šileikio apsakymų knyga "Liucija" jau atspausdinta. Autorius pavaizduoja lietuvių gyvenimą nuo XX šimtmečio pradžios iki II Pasaulinio karo. 22 ilgesni ir trumpesni apsakymai, 184 psl. Kaina \$5. Gaunama "Naujienose" ir pas auterių: 6729 So. Campbell Ave., Chicago, IL 60629.

AR KRISTUS YRA DIEVAS?

"O kai Jėzus atėjo į Pilypo Cezarės šalį, Jis paklausė savo mokytojų, tardamas: "Ką žmonės sako žmogaus Sūnų esant?" O jie tarė: "Vieni — Joną Krikštytoją, kiti — Eliją, vėl kiti — Jeremiją ar vieną pranašų". Jis tarė jiems: "O jūs ką sakote mane esant?"

Kviečiame visus, ypatingai netikinčius ar abejojančius, kad Kristus yra Dievas, pasiklausyti šios ypatingos temos šiandien 8:45 val. vakare radijo banga 1450 AM per "Lietuvos Aidus". SEMINARAS TIKINTIEŠIEMS: "Kaip augti dvasiniai". Pradėsime rugpjūčio 26 d., trečiadienį, tuoj po maldakario. Pradžią 7 val. vakaro. Dėl informacijų kreiptis tel. 735-4048.

Parašykite laiškutį, pareiklaudami knygelės "Užgimęs laisvas". Prisišūsimė dovanai.

Mūsų adresas: Lithuanian Ministries, P. O. Box 321, Oak Lawn, Ill. 60454

• 1924 metais Lietuva pirmą kartą dalyvavo Paryžiuje olimpinuose žaidimuose. Lietuvos sportininkams atstovavo futbolo rinktinė, dviratininkai ir kt.

REAL ESTATE

Namai, Žemė — Pardavinami REAL ESTATE FOR SALE

PASKOLOS PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS IR ZEMAIS NUOSIMCIAIS MENESINIAIS ISSIMOKEJIMAIS. DEL VISU INFORMACIJU KREIPTIS I:

MUTUAL FEDERAL SAVINGS
PETRAS KAZANAUSKAS, Prezidentas
2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. Tel. 847-7747

BUTŲ NUOMAVIMAS

MAMŲ PIRKIMAS • PARDAVIMAS • VALDYMAS
• NOTARIATAS • VERTIMAI

VISU ROSIU DRAUDIMO AGENTURA

J. BACEVICIUS — BELL REALTY

INCOME TAX SERVICE

6529 So. Kedzie Ave. — 778-2233

73-čios ir Richmond 6 kamb. (3 miegami), mūrinis, garažas, šildymas gasu. Didelis ir gražus kiemas. \$48,000.

72-ros ir Washtenaw 5 kamb. (2 miegami), mūrinis. 2 mašinų garažas. \$51,500.

62-ros ir Artesian 4 butų mūrinis. \$10,000 pajamų. Kaina \$75,000.

55-tos ir Kedzie 5 butų mūrinis su garazu. Pajamų \$16,000. Savininkas duoda paskolą is 12%.

Marquette Parko apyl. liuksusinis 12 butų, pajamos virš \$35,000. Savininkas paskola rimtam pirkėjui.

ŠIMAITIS REALTY

Notary Public
Insurance, Income Tax
2951 West 63rd Street
Tel. 436-7878

Pirkite senoviškai

• 2 butų mūrinis namas, naujas stogas ir porčiai. Modernūs radiatoriai, gazo šildymas. Marquette Parke. Sena kaina \$52,000

• 4 butų mūrinis, apie \$9,000 nuomos. Atskiri gazo šildymai. 2 sklypai, 2 garažai. Brighton Parke. \$57,700.

• Statybai gražus sklypas Marquette Parke.

VALDIS REALTY
2644 W. 69th St.
(Lithuanian Plaza Ct.)
737-7200 arba 737-8534

Prasom palikti savo telefono numerį automatiname aparate.

MISCELLANEOUS
Ivairūs Dalykai

BUDGET
SEWER AND
PLUMBING

ANY RODDING AND
DRAINING — \$30.

If not open — no charge.

CALL 656-8387

T & F SEWERAGE & PLUMBING. Rod any drain line for \$25. If not open, no charge. We install flood controls, pumps and valves. We install complete bathrooms and basements.
523-1962

REIKALINGA elektrinė mašina bulvėms tarkuoti. Nauja arba vartota. Skambinti 927-4974.

6 — Naujienos, Chicago, 8, Ill. Tuesday, August 25, 1981

ELEKTROS IRENGIMAI PATAISYMAI
Turdu Chicago miesto leidimą. Dirbu ir užmiešiuose, greit, garantuoti ir sažiningai.
KLAUDIJUS PUMPITIS
4514 S. Talman Ave.
Tel. 927-3559

DĖMESIO
62-80 METŲ AMŽ. VAIRUOTOJAI
Tiktai \$120 pusemčiui automobilio Liability apdraudimas pensininkams. Kreiptis:
A. LAURAITIS
4645 So. ASHLAND AVE.
Tel. 523-8775

Dengiamė ir taisome visų rūšių stogus. Už darbų garantuojame ir esame apdraudę.
ARVYDAS KIELA
6557 S. Talman Avenue
Chicago, IL 60629
434-9655 ar 737-1717

A. TVERAS
Laikrodininkas ir brangenybės
Pardavimas ir Taisymas
2646 West 59th Street
Tel. R.Epublic 7-1541

Siuntiniai į Lietuvą ir kitus kraštus
P. NEDAS, 4059 Archer Avenue,
Chicago, Ill. 60632. Tel. YA 7-5980

M. ŠIMKUS
Notary Public
INCOME TAX SERVICE
4259 S. Maplewood. Tel. 254-7458
Taip pat gatom vertimai, giminių iškvietimai, pildomi pilietybės prašymai ir kitoki blankai.

HOMEOWNERS POLICY
P. Zapolis, Agent
1208 1/2 W. 95th St.
Everg. Park, Ill.
60642. 424-8454
State Farm, Fire, and Casualty Company

ADVOKATU DRAUGIA
V. BYLAITIS ir V. BRIZGYS
2458 W. 69th St.
Darbo val.: nuo 9 ryto iki 7 vak.
Šeštadienis nuo 9 iki 12-tos
arba pagal susitarimą.
Telefonuoti 778-8000

Advokatas
GINTARAS P. ČEPENAS
Darbo valandos: nuo 9 val. ryto iki 6 val. vak. Šeštadienį nuo 9 val. ryto iki 12 val. d. ir pagal susitarimą.
Tel. 776-5162 arba 776-5161
2649 West 63rd Street
Chicago, Ill. 60629

PASSBOOK SAVINGS...
the best way to save regularly!
5 1/2%
Paid and Compounded Quarterly
OUR SAVINGS CERTIFICATES EARN UP TO 8%
see us for HOME financing.
AT OUR LOW RATES
WITH REPAYMENT TO FIT YOUR INCOME
Mutual Federal Savings and Loan
2212 WEST CERMAK ROAD CHICAGO, ILLINOIS 60628
PETRAS KAZANAUSKAS, President Phone: Virginia 7-7747
EDUR2: Mon., Tue., Fri. 9-4 Thur. 9-3 Sat. 9-1
SERVING CHICAGO AND SUBURBS SINCE 1905

DR. ANTANO J. GUSENO RAŠTAI
Naujienose galima gauti nepaprastai įdomius gydytojo, visuomenės veikėjo ir rašytojo atsiminimus.
Dr. A. Gussen — MINTYS IR DARBAI, 259 psl., liečia 1905 metų įvykius, Jablonskio ir Totoraičio jaunas dienas ir susirūpinimą \$8.00
Dr. A. J. Gussen — DANTYS, jų priežiūra, sveikata ir grožis. Kietais viršeliais \$4.00
Minkštais viršeliais, tik \$3.00
Dr. A. J. Gussen — AUKŠTA KULTŪRA — ŽIAURCS ŽMONES. Kelionės po Europą įspūdžiai. Tik \$2.00
Galima taip pat užsakyti paštą, atsiuntus čekį arba money orderį, prie nurodytos kainos pridėdant \$1 persiuntimo išlaidoms.
NAUJIENOS,
1729 So. HALSTED ST., CHICAGO, IL 60608

SUSIVIENIJIMAS LIETUVIŲ AMERIKOJE
yra seniausia, didžiausia ir turtingiausia lietuvių tarptautinė organizacija, lietuviams ištikimai tarnaujanti jau per 92 metus.
SLA — atlieka kultūrinius darbus, gelbsti ir kitiems, kurie tams darbus dirba.
SLA — išmoko daugia kaip ASTUONIS MILJONUS dolerių apdraudų savo nariams.
SLA — apdraudžia pigiausiomis kainomis. SLA neieško pelno, neriams patarnauja tik savišalpos pagrindu.
Kiekvienas lietuvis ir lietuvių draugas gali susivienijime apsidrausti iki \$10,000.
SLA — apdraudžia ir Taupomąja apdrauda — Endowment Insurance, kuri ypač naudinga jaunimui, siekiančiam aukšto mokslo ir jų gyvenimo pradžiai.
SLA — valius apdraudžia pigia terminuota apdrauda: už \$1,000 apdraudus suna temoka tik \$3.00 metams.
SLA — knopų vyra visose lietuvių kolonijose. Kreipkitės į savo apylinkės SLA knopų veikėjus, jie jums mielai pagelbės į SLA įstątyti.
Gallite kreiptis ir tiesiai į SLA Centra:
LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA
New York, N.Y., 10001
287 W. 30th St.
Tel. (212) 643-2218

NAUJIENOS

The First and Greatest Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608
HAYmarket 1-6100
Over One Million Lithuanian In The United States

VISŲ LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS UŽ TAUTOS LAISVĘ
THE LITHUANIAN DAILY NEWS

VOL. LXVIII

Price 25c

Chicago, Ill. — Trečiadienis, Wednesday, August 26, 1981

Nr. 163

BELGIJA GINA AMERIKOS TEISES LIBIJOJE

MADRIDO KONFERENCIJA PERTRAUKTA SUSIKIRTIMU

KAMPelmano kalboje paminėti lietuviai

Madrido konferencijos sesija užsibaigė liepos 28 d. aštriu susikirtimu tarp vakariečių ir Sovietų delegacijų. Amerikiečių delegato Maxo Kampelmano kalboje buvo paminėti ir neseniai sumiti lietuviai Helsinkio Grupės nariai Vytautas Vaičiūnas ir Mečislovas Jurevičius. Pasak Kampelmano, areštai ir teismai dar labiau nusiaubė lietuvių ir ukrainiečių Helsinkio grupes. Jiš išreiškė rūpestį: esto Marto Nikluso sveikatos stoviu kalėjime ir užsiminė apie latvių socialdemokrato Jurio Burneistaro teismą. Kampelmanas pabrėžė, kad pastarųjų trijų metų bėgyje 250 žmonių Sovietų Sąjungoje, įskaitant katalikus, buvo nužudyti už savo religinius įsitikinimus.

„Sovietų delegacijos vadovas mums dažnai kartojo, kad jo salyje nėra nedaugelis žmogaus teisių aktyvistų“, kalbėjo Kampelmanas. „Kodėl tad jo vyriausybė taip labai jį bijosi? Kodėl valstybė, kuri propaguoja „taikingą koegzistenciją“, nesugeba koegzistuoti su skirtingomis pažiūromis savo pačios viduje? Kodėl ji turi bausti žmones už tai, kad jie prašo vyriausybės laikyti savo pačios priimtų įsipareigojimų?“

Kalbėdamas apie ateitį, Kampelmanas pareiškė, kad totalitariniai režimai sugeba laikinai užgnaužti žmogaus teisių sąjūdžius, tačiau „kova už laisvę nesibaigs. Sąjūdis išliks gyvas ir, laikui bėgant, suklestės. Jiš išliks gyvas, nes nauji žmonės užims kritusiųjų vietas.“

Anot Kampelmano, Madrido konferencijos metu, Sovietų valdžia ėmė dar labiau persekioti žmogaus teisių gynėjus ir, nepaisant Maskvos pažadų palengvinti šeimų susijungimą, dar labiau suvaržė emigraciją. Labai sumažėjo ir Vakarus išleidžiamų armėnų ir vokiečių skaičius. Pirmąjį 1981 m. pusmetį leista išvykti 6,668 žydams — 73 nušimčiams mažiau, kaip 1979 m. pirmąjį pusmetį, kai emigravo 24,794 žydai.

Savo atsakyme į Kampelmano kalbą, Sovietų delegacijos vadovas, užsienio reikalų ministerio pavaduotojas Leonidas Hicėvas, pavadino ją „žaidžiančia“, „nuogai propagandine“ ir „veidmainiška“.

Konferencija bus tęsiama spalio 27 dieną.

KALENDORĖLIS

Rugpjūčio 26: Salvėja, Zefirinas, Liudytė, Zvalgūnas, Jogintas.

Saulė teka 6:10, leidžiasi 7:35. Oras šiltas, tvankus, liū.

ATSTOVĖ C. COLLINS BREŽNEVUI — „PALEIS-KIT SKUODJ“

Zinių agentūra EWNS liepos 15 d. pranešė, kad JAV-ų Kongreso atstovė Cardiss Collins liepos 14 d. pasiuntė laišką Brežnevui, kuriame ji protestuoja prieš Vytauto Skuodžio kalinimą ir nežmonišką jo traktavimą. Atstovė Collins primena, kad Skuodis yra JAV-ų pilietis. Ji rašo, kad jeigu Skuodžiui bus leista tęsti bado streiką iki mirties, tai bus „baisus nusikaltimas“. „Aš tvirtai tikiu“, pabrėžia ji, „kad kiekvienas žmogus turi teisę laikytis savo religijos ir puoseleli savo tautinę kultūrą“.

Pasak EWNS, JAV-ų Valstybės departamentas liepos 13 d. pareiškė, kad laiškas Brežnevui Skuodžio reikalu turėsiantys „nepaprastą poveikį“. VLIKo vadovybė anksčiau telegrama kreipėsi į atstovę Collins, prašydama jos pasisakyti Skuodžio reikalu. (Elta)

LENNONO ŽUDIKAS GAVO 20 METŲ

NEW YORK, N.Y. — Mark David Chapman, pirmaadienį gavo nuo 20 metų laisvės kalėjimo bausmę už nužudymą dainininko John Lennon.

Advokatas palatė Chapmanui neprisipažinti prie kaltinimo, bet jis teisėjui Dennis Edwards Jr. prisipažino kaltu. Jiš tvirtino, kad pats vyriausias liepos 8 d. nušautė amerikiečių dainininką John Lennon.

Sakoma, kad Lennonas paliko savo žmonai Yoko Ono net iki 200 milijonų dolerių už įdėnautas plokšteles ir kt.

Brazilija paskelbė, kad šalies Sao Paulo apylinkėje sunaikino iki 60% kavos, kas reiškia, kad jos bus iki 5 milijonų maišų mažiau ir tai atsispėjęs kavos kaina.

Kinija atrado naftos ir natūralių dujų laukus Rytų Kinijos jūroje.

Buvęs prez. Carteris Pekine pasimatys su valdžios atstovu, o vėliau pažiūrės, kaip Kinijoje gyvena ūkininkai.

Svarbiausias kalbas pasakė Vytauto Skuodžio demonstracijos metu paveiksle matomi žmonių rinkti pareigūnai. Iš kairės matome Kongreso atstovą Henry Hyde, valstybės gyriausiosios Richard M. Daley, aldermaną Roman Pucinski, senatorių Frank D. Savicką ir Marquette Parko aldermaną Frank Brady. (Martyno Nagio nuotrauka)

PALENGVINO TAISYKLES RINKTI ŽINIAS KRAŠTO VIDUJE

JOS BUVO PALANKIOS PRIEŠVALSTYBINIAM ELEMENTUI

WASHINGTON (AP). — Generalinio prokuroro William F. Smith žvalgybos reikalų patarėjas Richard Willard kalbėjo spaudos atstovams ir buvo jų klausinėjamas. Jiš pareiškė, kad prezidento Reagano administracija ruošia naujas taisykles žinių rinkimo krašto viduje. Kaip žinoma, žinių rinkimas apie JAV piliečius ir korporacijas krašto viduje yra pavestas FBI, o užsienyje CIA bei kariuomenei.

Judėjimas prieš žinių rinkimo būdus pradėtas 1960-1970 m. laikotarpyje vykstant Vietnamo karui ir kai kuriems amerikiečiams išjungus prieš tą veiklą. Kai kurie amerikiečiai bei jų organizacijos prasižengė Amerikos lojalumo įstatymams ir pradėjo slapstytis nuo atsakomybės, darydami namų darbo bombas ir kitus sunkius nusikaltimus. FBI jautė pareigą bet kokiomis priemonėmis tokius išaiškinti ir apsaugoti gyvybes bei turtą nekaltų amerikiečių. Tarp kitų dalykų, FBI agentai slapta įeidavo į įtariamųjų butus, atidarydavo laiškus bei pasiklausydavo pasikalbėjimų telefonu, viskam vykstant nustatytomis taisyklėmis įstatymų ribose. Betgi prezidentas Carteris 1978 metais pasirašė administracinį įsakymą, kad šiemis dalykais leidimus gali duoti tik aukščiausi pareigūnai. Willard pareiškė, kad šis įsakymas bus panaikintas ir grįžtama beveik prie senos tvarkos ir teikiant daugiau pasitikėjimo saugumo organizacijoms.

Manoma, kad FBI turės teisę laikyti rekordus apie nepatikus asmenis bei organizacijas. Ši teisė buvo atimta, o rekordai sunaikinti.

Kad nuostoliai būtų mažesni, Amerikos aviacijos bendrovės visame krašte 25% sumažino skridimų skaičių.

VEŽIKŲ VADAI SKUNDE — JIMMY HOFFA

NEW YORK, N.Y. — Žurnalas

SILO ISMESTI SENATORIŲ H. WILLIAMS

WASHINGTON, D.C. — Etinius reikalus tvarkantis komitetas, apsarstęs senatoriaus Harrison A. Williams paimtą kvišį, nutarė siūlyti jį išmesti iš Senato.

Senatorius Williams protestuoja prieš tokį komiteto elgesį. Jiš paėmė iš FBI agentų \$50,000, pridedamas gauti įvažiavimo vizų agentų suvaidintam turtingam arabui. Komitetas sakė, kad toks kvišų ėmimas yra didelis senatoriaus nusizengimas. Jiš esąs nevertas būti senatoriumi.

Pats senatorius yra visai kitos nuomonės. Jeigu jis būtų piniškus paėmęs ir sarabų, tai tad jis būtų vertas bausmės, bet čia kvišį jam pakvišio įstaiga, kuri privalo kovoti prieš kvišius ir kitus nelegalumus.

Williams nori progos pasakyti Senatui visą šio nusikaltimo eigą, kad jį išteisintų.

NUMATOMA, KAD BUS NUSIKALTIMŲ KONFERENCIJA

Aleksandrija. — Antradienį prasidėjo konferencija tarp Egipto prezidento Anwar Sadato ir Izraelio premjero Menachem Begino. Pirmoji konferencijos diena rodė tik labai ribotas pasiekmes dėl šių dalykų:

- Prez. Sadatas atnaujins nutarimus prieš metus derybas, jei Izraelis parodys gerą valią;

- Reikia, kad Izraelis parodytų geras intencijas okupuotiems palestiniečiams;

- Laikoma geru ženklu okupacinių jėgų atitrukimą iš okupuotų teritorijų;

- Žymiai pablogino santykius Bagdado ir Beiruto bombardavimai;

- Blogai paveikė Jordaną Izraelio nutarimai kasti 50 mylių kanalą, jungiantį Mirusią jūrą su Viduržemio jūra. Jordanas užsienio reikalų ministeris Mudran Badran pareiškė, kad kanalas yra tiesioginė agresija prieš Jordaną.

JAV LAKŪNAS PASAKOJA, KAIP NUMUŠĖ DU LIBIJOS LĒKTUVUS

LIBIJOS LAKŪNAI 40 KARTŲ BANDE ĮSIBRAUTI Į LAIVYNO MANEVRŲ SRITĮ

VIENAS SATURNO MĒNULIS PAILGAS

PASADENA, CaE. — Antrasis Keliautojas, arčiausiai priartėjęs prie Saturno lankų, jau pradėjo siūsti į Pasadeną prieš porą dienų padarytas Saturno, jo Žiedo ir palydovų nuotraukas.

Keliautojas yra virš bilijono mylių atstumoje nuo Žemės, bet jis jau atsuntė Saturno nuotrauką, imtą 1.1 milijono mylių atstumoje. Ji dar nepilnai aiški, bet jau daug aiškesnė, negu iki šio meto padarytos. Ji daug geriau parodė Saturno Žiedą, be to, aiškiai parodo keturis Saturno palydovus, Pirmojo Keliautojo nufotografuotus.

Libiausiai mokslininkus nustebino Saturno mėnulis Hiperijonas. Aiškiai matyti, kad jis ne apskritas, bet pailgas. Mokslininkai mano, kad prieš kokį 10 ar 20 milijonų metų kitas erdvės kūnas krito į Hiperijoną ir jį suplojo.

CARTERIS PRIĖMĖ PREMIJERAS ŽAO

PEKINAS, Kinija. — Naujas Kinijos premjeras Zao labai iškilmingai sutiko ir priėmė buvusį JAV prezidentą J. Carterį. Jiš pareiškė susirinkusiems žmonėms, kad Jimmy Carteris drįso oficialiai užmegzti santykius su Kinija ir jis yra pasiryžęs padėti Kinijai.

Premjeras Zao nuvažiuos su buvusiu prezidentu į jo provinciją ir parodys, kaip kiniečiai gyvena. Zao paklausė buvusio prezidentą, kaip atsitiko, kad jis pralaimėjęs rinkimus, nepadėtai kalbėjimą Carteris atsakė, kad Amerika valdona įstatymais ir teismais. „Aš pralaimėjau rinkimus, bet aš nesulaužiau įstatymų, todėl manęs ir neteisė. Pas mus, kas laužo įstatymus, tą ir teisia“.

Carteris su šeima planuoja praleisti Knijoje dešimt dienų.

Northwest ir TWA oro linijos sekančio mėnesio pradžioje žada paleisti neribotoms atostogoms 2,700 tarnautojų, nes dabar yra tik 62 nušimčiai būvusių skridimų.

Libija pranešė, kad josios teises Washingtonė gins Suvienytas Arabų Emiratas, o prezidentas Reaganas paprašė Belgiją ginti Amerikos teises Libijoje. Chadafis pareiškė, kad jis ir toliau pardavinės naftą Amerikai.

GRUPĖ AMERIKIEČIŲ VYKS Į BUMERANGO RUNGTYNES

WASHINGTON, D.C. (AP) — Šį rudenį Australijoje net keturiose vietose vyks bumerango mėtymo varžybos. Grupė amerikiečių dalyvaus jose ir lapkričio pradžioje išvyks į Australiją iš San Francisco. 1982 metais Washington valstijoje prie Seattle miesto ruošiamos tarptautinės bumerango mėtymo rungtynės.

Rusų spauda skelbia, kad JAV pagrobė 13 metų Polovčakų sūnų, kad jis su tėvais negalėtų grįžti į Sovietų Sąjungą.

NAPLIS, Italija. — Libijos lakūnai 39 kartus bandė įsiveržti į Amerikos 6-ojo laivyno manevrų sritį, bet kiekvieną kartą pasitraukdavo, kai pastebėdavo Amerikos lakūnus, patuliuojančius manevravimo vandenis, apimančius dalį Sidros įlankos, — laikraštiniams pareiškė komandierius Harry Kleeman. Kitą Amerikos karo lėktuvą valdė laivyno ltn. David Venlet.

Kada vienas Libijos lakūnas paleidė sūvjį mus, tai nebuvo jokios galimybės, kad aš neuždėčiau piršto ant gaidelio, — pareiškė komandierius Kleemann.

Sovė ne Kleemannas vienas. Kelis šūvius turėjo paleisti ir kitame lėktuve buvęs ltn. Venlet. Amerikos lėktuvai galingsesni ir daug spartesni, negu Rusijoj gaminti. Susikirtimas vyko 50-60 mylių atstumoje nuo Libijos krantų. Mes nuėjau, kad kils „triukšmelis“, kai paleisime šūvius ir artyn skrendančius sveltimus lėktuvus. Libijos lėktuvai sukinejosi prie JAV 6-ojo laivyno, bet pasitraukdavo, kai pastebėdavo JAV kovai pasiruošusių lėktuvus. Atejo laikas, kad Libijos kariai nutarė šauti į Amerikos lėktuvą. Tas šūvis ir sukėlė visą incidentą. Amerikos laivynas turi įsakymą šauti, jeigu bet kas paleis į juos sūvjį. Jiems nereikia klausiti vadovybės, nereikia atsilaukti tiesioginio viršininko, nereikia niekam pranešti. Jie privalo savo vadovybę informuoti, kas atsitiko, kai buvo paleisti šūviai. Abu Libijos lėktuvai buvo numušti.

Libijos diktatorius tris dienas tvirtino, kad pirmą sūvjį paleido amerikiečiai, bet kai lakūnas Keelmann, vadovavęs abiem žvalgybos lėktuvams, pranešė apie pasekmes, tai Chadafis pareiškė, kad Libijos lakūnai, pastebėję sveltimus lėktuvus Sidros įlankoje, paleido į juos sūvjį. Amerikos lakūnai, turėdami įsakymą šauti į užpuolika, taip ir padarė.

Libija pranešė, kad josios teises Washingtonė gins Suvienytas Arabų Emiratas, o prezidentas Reaganas paprašė Belgiją ginti Amerikos teises Libijoje. Chadafis pareiškė, kad jis ir toliau pardavinės naftą Amerikai.

JODY POWELL
Jody Powell, buvęs prezidento Carterio spaudos sekretorius, kartu su juo nuvyko į Kiniją.

MODERNI MOZAIKA IR MAGARYCIOS

Dėsto RIMAS NERIMAS

PO VIENA

Su visais už visus aš keliu vis po vieną, už valdybą čia naują, čia seną. Ar minime linksmą, ar tragišką dieną, brolybė stiklėly gyvena.

Priprovės sau krepšį brangiausios "kultūros", lankaus po kiekvieną kermošiu. Bet kartais, jei dugnas kišenės prakiuręs, stipresnės namuose prakošiū.

Ar tautinė šventė, ar žalios Sekminės, aš linksmas kaip žirgas be pančių. Ar būsi, žmogau, amžinai nusimines, verkši ir kalbėsi rožančių?

Nesvarbu, koks brolio ten tėviškėj skvernas, — aš giedu: "Sugrįžki, jaunyste". Kartu su manim net ir Viešpaties tarnas linksmybėj nuo kėdės nuslysta...

Man dūšioj taip lengva, nei liūdna, nei ilgu, visur regiu žemišką rojų, kai kryžium parpuolęs pievelėj tarp smilgų už griekus visų atgailoju.

Man linksmos Kalėdos, man linksmos Velykos, taip linksmos, net švarką aplieju... O čia šimtui draugų jau pakausis nuplikęs, bus vėl šimtas naujų jubiliejū.

Visur aš esu, kur tik šaukia, kur prašo, skaityt man knygelį nēr laiko. Lai skaito jas tie, kurie jas ir parašo ar ilgiau jas po lova palaiko.

Visi čia, pasprukę nuo smurto ir bado, linksmi liūdnas sukaktis mini. Garbė tam barzdočiui, kas pirmas išrado man ugningąjį spiritus vini!

Po vieną už žentą, po vieną už marčią, po vieną, kad amžius mūs senas. Išgirdęs mane, net grabe apsisverčia kankinys ar tautos veteranas...

M. D.

Tiesus pasisakymas

Kartą Chruščiovas, kai jis dar buvo valdytojas, panoro išvažiuoti į provinciją ir pasiklausti, ką apie jį kalba komunistų partijos nariai.

Kad žmonės nepažintų, jis apsirėngė kolchoziniu, nuvažiuavo į vieną provincijos miestelį ir iš vakaro atsistojo į eilę prie vienos krautuvės. Čia paaiškėjo, kad į krautuvę atvežė cukraus ir rytojų rytą jį pradės žmonėms pardavinėti.

Chruščiovas kantriai visą šaltą naktį išlaukė eilėje. Ryto paaiškėjo, kad visiems parduodama po ir 1 kg cukraus. Pagaliau atėjo ir Chruščiovo eilė.

— Prašau man pusę kilogramo cukraus, — paprašė draugas Chruščiovas.

— Imk visą kilogramą, — siūlo jam pardavėja.

— Ne, man nereikia, — spiriasi Chruščiovas.

— Nebūk kvailas, imk kilogramą. Chruščiovas vakar vakare atvažiuavo, tai ir cukraus atvežė. O kai Chruščiovas išvažiuos, tai ir vėl cukraus neatvės, — aiškina jam pardavėja.

Magaryčios

• Aktorius Dean Martin pareiškė, kad saugiausia nuo gaisro vieta yra Grand viešbutis Las Vegas mieste. Jis užsakė atnešti į miegamąjį pusryčių rūkytos žuvies ir vandens. Čiau-

pai arba sprinkleriai pradėjo veikti.

• Kadaisį Montrealyje eįs humoro žurnalas Vėpla išidėjo linksmas įvairenybes iš rimtų šaltinių:

— Adomas su Ieva rojuje buvo tik šešias valandas.

— Garsusis išradėjas Newton negalėjo atsakyti į klausimą: "Kodėl enant juda žmogaus rankos?"

— Talmude yra minima, kad vienas žydėlis pavirtęs į liūtą, ir 400 mylių nuo Romos taip sustaugęs, jog visos nėsčios moterys pagimdė, o pačiam imperatoriui nukrito karūna.

— Senovėje žmonės tikėjo, kad saulė užtemsta dėl to, kad pro ją praskrenda labai didelis paukštis. Jo didumas buvęs toks, jog giliausioje vandenyno vietoje, kur krenčias kirvis dugną pasiekia tik po devynių metų, — tai tas didelis paukštis, to paties įbrides, vaikščiodavo kaip garnys po pelkę.

• 93 metų Folsom, Cal., kalėjimo kalnys, nuteistas už šešias žmogžudystes savo prašyme parolei taip rašė: "Aš niekuomet nenusikaltau kitokiais nusikaltimais, tik užmušimu asmenų, kurie man buvo priešingi arba trukdė".

• 92 metų Robert Robinof iš Floridos nubastas 30 dienų kalėjimo už nesumokėjimą savo buvusiai žmonai alimonijos.

• Kad turėtum ramų ir laimingą gyvenimą, reikia dviejų pilnų ir dviejų tuščių. Tuščia tur būti širdis ir galva, o pilni pilvas ir kišenė.

S. Pošlytė

GREITAI SUSIGRIEBE

Buvo tai vidurvasaris ir siautė didelė kaitra. Dailininkas buvo taip prisilėgęs, jog, kai į studiją atvyko mergina pozuoti paveikslui ir nuėjo už paravano pasirošti seansui, jis pasakė:

— Nenusirenkite, gerbiamoji. Šiandien aš nepiešiu... Tiek karščiau mane išmetė iš vėžių. Atsigersiu kavos ir eisiu namo. Gal ir jūs išgertumėt su manim?

— Mielu noru, — atsakė toji. Abu atsėdėjo prie staliuko. Bet, vos spėjus praryti po pirmąjį gurkšnį, koridoriuje pasigirdo žingsniai. Sujaudintas dailininkas pasako iš kėdės:

— Nelaimė, tai mano žmona. Kas dabar bus? Nusirenkite, gerbiamoji. Susimildama, greičiau!

VIENO TRUKSTA!

— Ko ta primadona taip keikiasi savo garderobinėje?

— Ji gavo tik keturis gėlių buketus...

— Bet juk tai labai daug!

— Taip, bet ji buvo nupirkusi penkis!

DZENTELMENAS

— Aš tau jokių pinigų neduosiu. Tu juos prageri!

— Taip, gerbiamoji ponai, bet ir tamtos sveikata!

Pasikalbėjimas Maikio su Tėvu

— Kas naujo, tėve?

— Nieko nežinau, kai pusė

Chicago lietuvių išlakstė į miškus gyventi. Net ir skautai stovyklauja. Buvau užėjęs pas Andriejų, pamaciau, kad ir ten ilgasis baras tuščias, tik tai prie durų keturi vyrai sėdi... Man darosi baisu.

— Kodėl baisy?

— Neturėsimės vietos kur gyventi. Baltuosius atėjūnai veža lauk iš mūsų rajonų.

— Taip, tėve. Žinai, kad gyvenimas vietoje nestovi sparčiai bėga ir keičiasi. Senovė nomadai (klajokliai) nuo Dunojaus skitai ir iš Vakarų barbarai skverbėsi į Graikiją, veržėsi net į Mesopotamiją. Žmonių padermės maišėsi, kūrėsi naujos monarchijos. Aš tau, tėve, duodu palyginimą, kad ir prieš Kristaus laikus buvo dar blogiau, negu dabar. Pav. Sovietų Sąjunga pasiglemžė labai daug svetimų žemių ir žmonių, kurie jai nepriklauso. Tai plėšikiškas darbas niekuo nesiskiriantis nuo paprasto plėšiko.

— Tu man storiųjį nepasakok, man tai nerūpi. Man rūpi tai, kas Chicagoje darosi, štai kaip. Juodieji ir rudieji varo baltuosius iš jų sėsiųjų rajonų. Argi nematai, kas atsitiko su lietuvių apgyventu Town of Lake rajonu? Gražiausio baroko stiliaus šv. Kryžiaus pažnyčia paliko meksikonams ir portorikiečiams, kai tirštai tą rajoną užplūdo atėjūnai, kuriuos tu vadini nomadais. Mano giminaičiai, negalėdami pakęsti nešvaros ir jų arogancijos, išsikėlė į Cicero.

— Tiesą sakai, tėve. Lietuvis pastatė šią puikią bažnyčią, o dabar ją paliko, net pats klebonas išvažiuo į kitą parapiją.

— Buvo ir anksčiau skaudžių nesėkmių. Dievo Apveizdos bažnyčia 18 apylinkėje jau seniai meksikonų rankose. Šv. Mykolo bažnyčia Northsaidėje jau nugriauta. Tai buvo seniausia lietuvių apgyventa kolonija. Lenkų bažnyčios prie Noble ir Milwaukee gatvių atsėdūrė juodžių rankose, veisiasi šiukšlynas. Prie Augusta ir Milwaukee gt. lenkų knygynas, muziejus, susirinkimų salės, stovi klausimo ženkle.

— Atrodo, kad ir Roselandas aptemo, kur taip pat buvo lietuvių parapija, daug draugijų. A. Valasko spaustuvė. Daug lietuvių dirbo Pullmano vagonų dirbtuvėse.

— Roselande nėra geriau, kaip ir kitose lietuvių kolonijose, kai spaudimas darosi didesnis. Kėl teritorijų. Dėk Dieve, kad nors Marquette Parkas atlaikytų spaudimą, kai juodieji nerimauja. Namų savišinkai s'engiasi išlaikyti gal jau vienintelį švarų ir pavyzdingą rajoną su bažnyčia, ligonine, Marijos aukl. mokykla, vienuolynas ir biznio įstaigas Lithuania Plaza Court ir 71-je gatvėse.

— Man atrodo, tėve, tiktai lietuvių klausimas. Integracija liepia

visiems gyventi kartu, kaip "broliams". Ar galima kartu gyventi su sau nelygiais žmonėmis? Jei gu būtų galima "sugyventi", tai nereikėtų palikti nė bažnyčių, nė kultūrinių įstaigų. Integracija reiškia beveik tą patį, ką Sovietų Sąjungoje etninių grupių "suvirinimas" rusiškame katinė... Kitais žodžiais, tautinės bendruomenės neturėtų egzistuoti nė Rusijoje, nė Amerikoje... Atsimeni, kai prieš 60 metų buvo draudžiama baltiesiems tuoktis su juodais, indėnais ir Azijos gyventojais. O dabar — nors su vėliu...

— Taip, taip. A. a. komp. A. Vanagaitis pasakė: ir "Mamaty-site, Amerika valdys juodieji". Juodieji baltiesiems jau lipa ant galvos. Ko gero, gal ir į lietuvių kapines pradės lysti mišrios grupės, jei kard. Kody panorės.

Vienai ar kitaip, lietuviams jau padaryta didelė skriauda.

— Pamasysime, kas toliau, o tarpu tik sveikas tėve.

— Lik ir tu, Maiki. Iki kito pasiveikėjimo.

V A D A S

Turim vada, tikrą kirvi. Eini su juo, arba ne! O jei ne — ant kaklo virvė. Ir siūbuoji sau skvere...

Giras — arklį, būk, užmušęs. Kaip ta Barbė nubarbė. Ar pritrūko anam dūšios? Juk iš to menka garbė...

Kuogi tas vargėlis kaltas, Jei pjaišėlis apuo jojo? Juodas, širmas, o gal sargas Sūklupo po glušų koju...

Vienas mula ten Irane, Kitas mula čia pas mus: Vienas skelbia šventą karą, Antras seka jo planus.

Arklis Dvasia (iš karstų Ark. versnų)

ATLAIDUS SCNELIS — Motina man atneša valgi lovą kaip tik tada, kai aš mieko klausimas. Integracija liepia

PIRMASIS JUOKAS

Tai prisiviriau košės! Vis per tą juoką... Kitai buvo, kol nemokėjau juoktis.

Kur nueisi, ką sutiksi visur atviros durys ir širdys. Jeini, būdavo, ponas direktorius sau fotely atsilošęs, laikraštį skaito, pažiūri į tave per biurą ir pamano: noli me tangere.

Na, būdavo, ir nelieti, — skaityk sau sveikas, ne didis aš ponas, kad negalėčiau palaukt.

Ateini su reikalais į raštinę, — ponas paviršis destiliaciją gurkšnoja ir nei kiek nesiskubina slėpt po stalą. Savi žmonės!

Paimi raštinės panelę: ji ir su tavim gražiai pakalba ir frizūrą mašinėlė suka, kad nors kiek drovėtūs...

Visur buvau namiškis. Palauki, pasilsi, reikalą apgalvoji ir dar laiko lieka.

Apsidairai plačiau, visa kaip pas tetušį.

Miesto sode arkliai su ožkom nuėdę alyvoms lapus, šakas ir kotus. Tiesą pasakius, ką jiem padarysi, jei ką apseđa? Kad būtų suskis ar parazitai apseđa — aptepi kalkėm, apipurkšti skiediniu ir nunykska.

O prieš tokius didelius gyvulius dezinfekcijos nėra!

Dargi tikroms bakterijoms sunku kas padaryt dezinfekcija, jei jas nešioja įvairūs gyvūlėliai. Juk kiekvieną, atsiprašant, utelę nepamirkysi karboly, juo labiau kad pav. dizenterija geriau mėgsta, taip sakant, privačiai, kaip krenolinu dvokiančias ligonines. Pagaliau, besuprask nuo ko tie žmonės noriau miršta... Kitas net grybų privalgęs tris dienas pasitampęs miršta. Argi čia bakterijos kaltos?

Aš kai kada ir buvau didelis Eskulapo šalininkas.

Ir dabar senu papratimu mėgstu tą dezinfekcijos kvapą. Ir galiu pasakyti, nei viena ligoninė man taip nepatinka, kaip Raudonoji. Švarutė, baltutė, širdį taip ir vilioja atsigulti joj! O ir vietos ten — visos lovos tuščios!

Tai geriausia priemonė ligų apsaugot: nieko nepriimt.

Ypač siaučiant epidemijoms reikia vengt limpančių ligonių ir tokias švarias lovas!

Tiesa įdomios pas mus ligos ir ligoniai, bet sveikasis gyvenimas dar įdomesnis. Čia žiūrėk girtas Vilkolakis neblaivesnį Inteligentų Klubių pamėgžioja, ten proletarai Akcinę Bendrovę steigia, Laisvojo Alėjoj tikras Babilio žargonas, pešas profesoriai, tiesiog lyg toj pasakoj, puodas katilą vanoja. Atstovai ir aukštesnieji valdininkai po ir prieš sunkokas ligas važiuoja atostogų.

Reikia suprast žmogų ir eit į jo padėtį. Pagiri, paguodi tai tau pliką širdį parodo. Tik, meldžiamasis, neprasi juok, nes tu sugadinsi visą savo reikalą, kaip aš savo sugadinau. Pagyrus, paguodus, būdavo, kitas gero ūpo pagautas man visą savo biografiją papasakodavo, da gi savo atvaizdą pridėdavo.

Mat jau žmogaus tokia silpnybė savo vargeliais ar laimužė bet su kuo pasidalint.

Tik jau žinoma kitam nesakyt!

Reikia pasitikėjimo.

Aš to labo turėjau ir per daug. Kai kurie man taip pasitikėjo jog emė kvailą laikyt! Ypač moters.

Nemune neberasdavau sau vietos nusimaudyti...

— O širdies reikalais kiti man iš po nosies merginas emė veržt. Vienas latras net man matant susiziedavo...

Bene jis ką mato, sako šaipydamos.

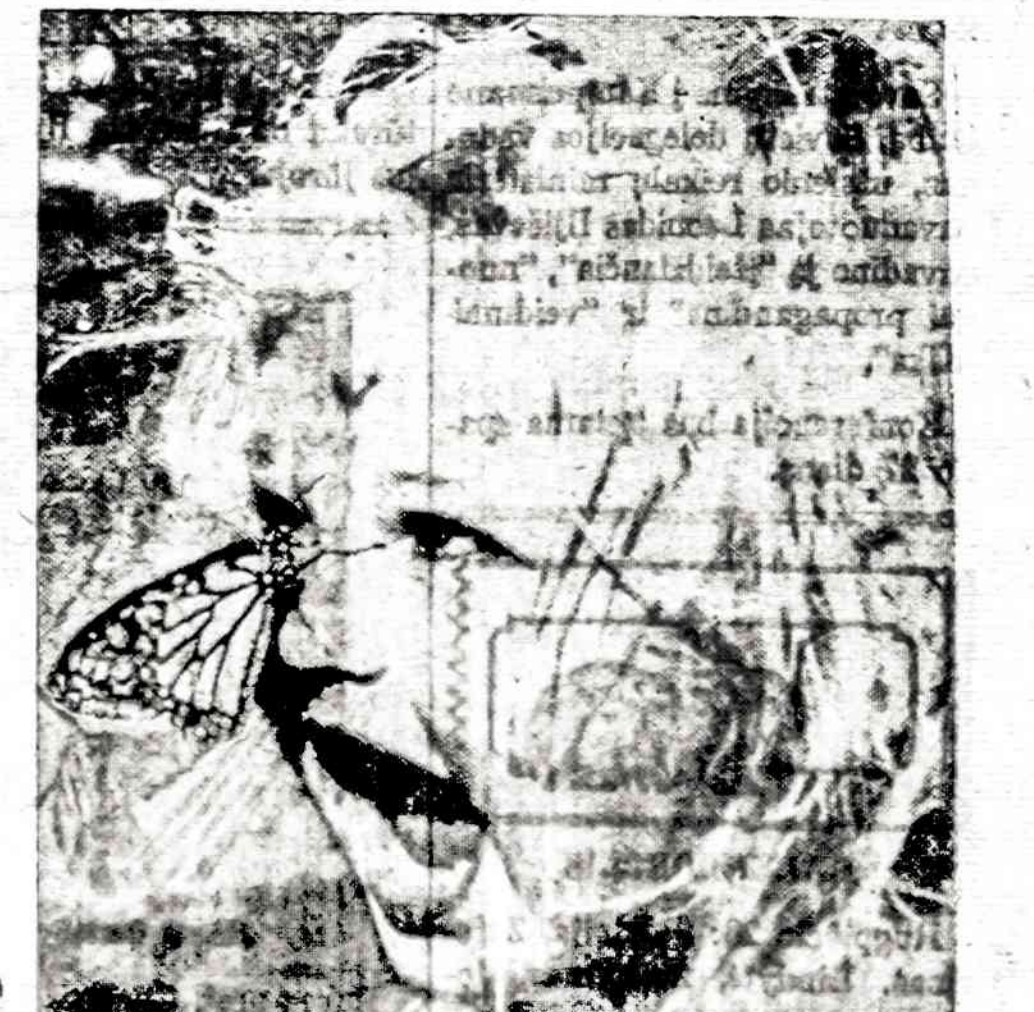
Joni, tariau netekęs kantrybės: — nekimšk nosies į smiltis, ba aš supyksiū!

Nuo to laiko ir paleidau visą prikumpusį juoką. Visiems į pat akis!

Ir kas pasidarė?.. Gerieji papiktėjo, o piktieji nepagerėjo...

Aklasmatė

(Magaryčios, 1922 m.)

— Ai, ai, mama, koks gražus drugelis!...

APIE APOKALIPTINĮ KARĄ

1981 m. liepos 23 d. Naujienose Juozas Nendriūnas mėgina svarstyti, ar yra išvengiamas Apokaliptinis karas, šiame jo rašinyje pateikta virtinė nesiderinančių tvirtinimų. Prasišauš išvada — geriau raudonas, negu lavonas. Visi svarstymai lyg ir kopijos ar atrama iš televizijos CBS penkių dienų (po vieną valandą pavadintu prime time laikotarpiu) propagandos prieš Amerikos norą neatsilikti apsiginklavime nuo Sovietų.

J.N. rašo: „Jungtinės Amerikos Valstijos pajuto, kad jų karinis pranašumas palaipsniui slysta iš rankų. Naujoji administracija dalinai buvo išrinkta todėl, kad sustiprintus karinį pajėgumą. Iš esmės Vakarams tai yra sunkus uždavinys. Vakariai negali paaukoti visą savo energiją kariskai pramonei. Tačiau dabartinė pasaulinė padėtis lyg: tai reikalauja“.

Ir toliau tvirtina: „JAV akumas yra nelyg Hitlerio — perdidelis pasitikėjimas karinės technologijos pranašumu. Pagaliau amerikiečiai pralošė karą Vietname, nes ginklai neveikia be žmonių — žmonės laimėjo prieš ginklus. Amerikiečiai susidėjo su valdžia išnaudotojų klase ir pralaimėjo prieš mases, kurios buvo pakojamos rusų propagandos“.

Jis neįrodo, net ir nenurodo, kaip amerikiečiai susidėjo su valdžia išnaudotojų klase ir pralaimėjo prieš mases. Pagal jo sampratą išėjo, kad ir kom. Rusija išgelbėjo Lietuvos liaudį nuo „išnaudotojų klasės“.

J.N. kaip iš magiko lazdelės išpila: „Ka mes matome šiandien yra, kad Trečiojo Pasaulio žmogisko išdidumo mintis pagaliau atkeltavo į Paverę Europą“.

Ir tvirtina: „Vakarų Europa nori talpi panašia neutralia jėga kaip ir Trečiasis Pasaulis. Šis kelias yra išmintingas ir prasmingas, nes ginklais niekas nieko nelaimi“.

Tai gal ir Lietuva buvo pavergta be ginklų pagalbos? J.N. lyg ir darydamas išvadą iš „Trečiojo pasaulio žmogisko išdidumo“, tvirtina:

„Taigi apokaliptinis karas išvengiamas tik per tautinio išsilaisvinimo judėjimą. Toks jis yra Lenkijoje. Jis suduoda smūgį tariamam Rytų-Vakarų balansui. Jis yra tikras ir orga-

niskas, gaivalingas ir atnaujina. Jis yra skambulis ir Rusijai, ir Amerikai, jog karinė galybė turi išnykti. To judėjimo centre yra pats žmogus...“

„Valdžios buvo aklos per Antrojo pasaulinį karą. Jos yra tiek pat aklos ir prieš galimą Trečiąjį pasaulinį karą, vadinamą apokaliptiniu. Tačiau šiandien pats žmogus yra daugiau išprusęs už valdžias ir tai jis puikiai parodė per Lenkų darbininkų judėjimą.“

Negi J.N. nesugadino, kad tarp Lenkijos darbininkų — tautos siekių ir Sovietų ginkluotųjų remiamos komunistinės valdžios?

Seka išvada, kad žmogus — lietuvis buvo neišprusęs, todėl ir pateko komunistinč vergijon, o pagal okupantą — buvo išsilaisvintas iš išnaudotojų nasų!

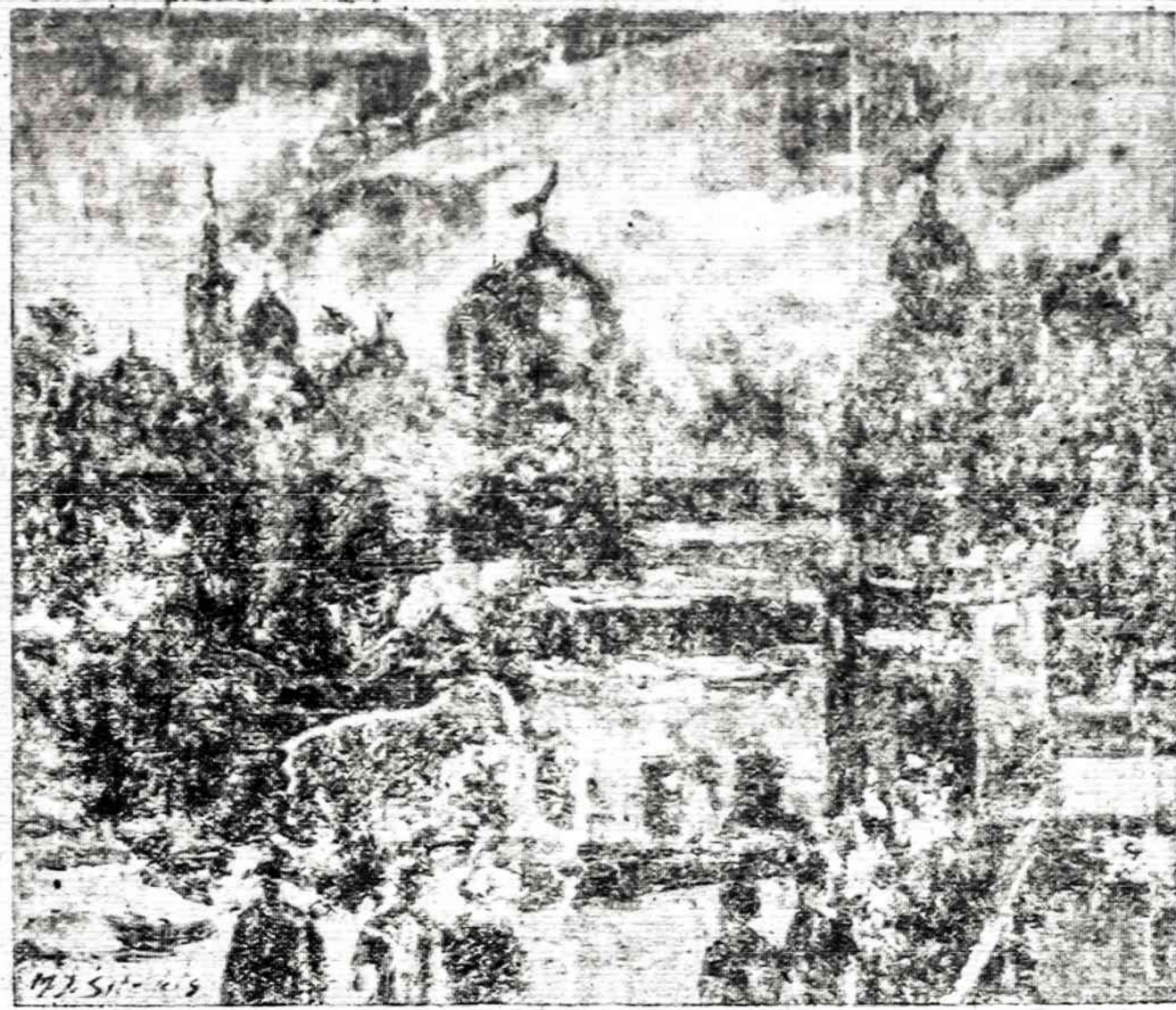
CBS savo propagandą ir dėslė, kad ginklu Amerika turi pakankamai. Juo labiau, kad W. Cronkite, pasikalbėjęs su Sovietų atsakingais asmenimis, „sužinojo“, kad Sovietai negrasina Amerikai. Ir, anot W. Cronkite, Sovietai į Amerikos ginklavimą žiūri kaip į agresyvinį žingsnį prieš Sovietus. Sunku patikėti, kad W. Cronkite taip mintytų iš naujumo.

J.N. randa skambučių ir Amerikai, kad karinė galybė turi išnykti. Ir vadiną JAV aklokimis, kad pasitiki karine technologija. CBS programoj ir buvo įrodinėjamas paradoksas, kad perdidelis apsiginklavimas atneša mažiau saugumo. Iš J.N. mintijimo irgi kyšo prielaida, kad žmogus tik savo valia ir išprusimu gali išsilaisvinti iš tironijos. Tačiau senovinis teigimas „Jei nori taikos — ruoškis karui“, ar tik nebus išmintingesnis? Ir reikia džiaugtis, kad Amerikos balsuotojai įgaliojo prez. R. Reaganą laikyti senovės išminties — būti stipriu, jei nenori žūti.

Lietuviams, turintiems patyrimo iš sovietinės okupacijos žiaurumų — kančiniū, kalinimų, žudymų ir genocido naudojimo, nedera būti neapdairiems ir skeleisti kronkaitiškas pažiūras.

Su pasigėrėjimu, tenka prikergti iš 1981 m. rugpjūčio 17 d. Drauge P.S. pasisakymo (Redakcinis — Rimtas atoveikis prieš didžiąją veidmainystę) sekancias mintis:

„Ginti laisvę ir žmogaus teises, ginti dvasinį pradą žmoguje ir jo aplinkoje yra tautų ir valstybių, pavienių žmonių ir organizuotos visuomenės pareiga. Už laisvę istorijoje yra la-

Mikas Šileikis

Riverview parkas

ZIGMAS I. GURA

KULTŪRA

Šiais pastaraisiais mėnesiais daug valandų teko žavėtis ir grožėtis per televiziją idiomomis „Civilization“ civilizacijos paskaitomis. Mokslininkas įsibaigdamas pareiškė, kad mes save susinaikinsim ne atomo bombomis, bet savo cinizmu, t. y. — baurumu, begėdiškumu, nepadorumu. Be to, jis pasakė, kad jo nuomone, reikia duoti pirmenybę forgiveness — atleidimui, ne vendetta — kerščiui. Ir kad visi žmonės, ir kartis ir visi gyviai, yra ir turi būti broliai ir seserys.

bai daug pralėta kraują. Dėl laisvės žuvo daugybė žmonių nuo pat mums žinomos istorijos pradžios. Laisvės vertė nėra pasikeitusi nė dabar, nors komunistinė sistema (laisvę nori visoje žmonijoje sunaikinti, dvasinį pradą ir žmogaus sielą išplėsti, kad ji lengviau būtų galima paversti tik darbo įrankiu.

Amerikos prezidento patyrimas ginti Amerikos, Europos ir visos žmonijos laisvę yra istorinės reikšmės įvykis. Prez. R. Reaganas parodė, kad laisvę jis supranta ir nebijo Maskvos diktuojamos pasipriešinimo akcijos, nes žmogaus laisvė ir tikra taika eina kartu.“

Ir galima viltis, kad Apokaliptiniam karui išvengti, pagrindinė sąlyga yra — Amerikos tvirtumas.

Šia proga aš noriu pastebėti, kad savo paskutiniame straipsnyje, atspausdintame Naujienose — „Ivykių nenumatymas“, užmiršau pasakyti, kad tik Leninas gal buvo vienas iš nedaugelio, kuris pajėgė labai gerai įvykius numatyti, būtent, jis yra tarp kita ko pasakęs, kad Vakarų kapitalistai darys viską, kas rems Sovietų ūkį, — jie kovos tarp savęs, kad galėtų mums parduoti prekes pigiau ir greičiau. Vienok tai linka ir čia, nes parodo mūsų XX amžiaus kultūros silpnības.

Arba Michelangelo Bunoarroti, 1475-1564, skulptorius, tapytojas, architektas ir poetas. Ypačiai pagarsėjo bažnyčių dekoravimu įvairiomis skulptūromis, kuriomis jis pasiekė didžiausio tobulumo.

Ir Galileo, 1564-1642, fizikas, astronomas, mechanikas, vienas modernaus gamtos mokslo grindėjų. Galileo rašydamas apie saulės dėmes, laikėsi Koperniko ne kvailo Ptolomėjaus pasaulėvaizdžio, todėl apskūstas inkvizicijos organams ir tapo uždrausti aplamai visi jo raštai: nūtelėtas kalėti, turėjo viešai atsisakyti nuo Koperniko mokslo. Kalnimaš popiežiaus pakeistas trimimū ir atskyrimū nuo visuomenės. Svarbiausi jo darbai mechanikos srityje. Patyrė, kad oras yra svarus, surado jo lyginamąjį svorį. Jis nusakė greičio ir pogrėdžio sąvokas, nustatė laisvo kūno kritimo dėsnius beorėje erdvėje, ištyrė judesį nevaržomoje erdvėje kūnų. Kaip su Archimede prasideda statika, taip su Galileo prasideda dinamika.

Archimedas, 287-212 m. prieš Kristų, klasikinės senovės matematikas, mechanikas ir fizikas. Archimedas nusakė ir matematiškai įrodė pagrindinius mechanikos dėsnius apie svirtis, skridinius ir kai kurias kitas pagrindines sąvokas.

Štai kad ir Leonardo da Vinci, 1452-1519, tapytojas, meno teoretikas, inžinierius, architektas, skulptorius, filosofas, mokslininkas, viena žymiausių renesanso figūrų apskritai. Kas negirdėjo apie jo žymius genialius patyrimus ne tik bažnyčių allo-

riams, bet ir šiaip — La Gioconda arba Paskutinę Vakariene, pavaizduojant tą momentą, kuomet Kristus pasako savo mokiniams, jog vienas iš jų Jį išduos.

Arba Michelangelo Bunoarroti, 1475-1564, skulptorius, tapytojas, architektas ir poetas. Ypačiai pagarsėjo bažnyčių dekoravimu įvairiomis skulptūromis, kuriomis jis pasiekė didžiausio tobulumo.

Ir Galileo, 1564-1642, fizikas, astronomas, mechanikas, vienas modernaus gamtos mokslo grindėjų. Galileo rašydamas apie saulės dėmes, laikėsi Koperniko ne kvailo Ptolomėjaus pasaulėvaizdžio, todėl apskūstas inkvizicijos organams ir tapo uždrausti aplamai visi jo raštai: nūtelėtas kalėti, turėjo viešai atsisakyti nuo Koperniko mokslo. Kalnimaš popiežiaus pakeistas trimimū ir atskyrimū nuo visuomenės. Svarbiausi jo darbai mechanikos srityje. Patyrė, kad oras yra svarus, surado jo lyginamąjį svorį. Jis nusakė greičio ir pogrėdžio sąvokas, nustatė laisvo kūno kritimo dėsnius beorėje erdvėje, ištyrė judesį nevaržomoje erdvėje kūnų. Kaip su Archimede prasideda statika, taip su Galileo prasideda dinamika.

Archimedas, 287-212 m. prieš Kristų, klasikinės senovės matematikas, mechanikas ir fizikas. Archimedas nusakė ir matematiškai įrodė pagrindinius mechanikos dėsnius apie svirtis, skridinius ir kai kurias kitas pagrindines sąvokas.

Štai kad ir Leonardo da Vinci, 1452-1519, tapytojas, meno teoretikas, inžinierius, architektas, skulptorius, filosofas, mokslininkas, viena žymiausių renesanso figūrų apskritai. Kas negirdėjo apie jo žymius genialius patyrimus ne tik bažnyčių allo-

dines mašinas. Teoriją jis iliustravo pavyzdžiais, padirbdinęs daug prietaisų gimtam miestui ginti nuo jį apgulusių romėnų, sukonstraves veidrodį, kuriuo galėjęs sukaupti daug saulės energiją ir tuo būdu iš toli uždegdaves romėnų laivus.

Genialus geometras: tyrinėjo apskritimo lūgį, jo santykį su skersmeniu. Gavo formulas cilindro (ritinio), kūgio ir rutulio tūriams, paviršiaus ir jų santykiams reikšti; radė parabolės segmento plotą, pavartodamas slapta forma net begalinų mažybių skaičiavimo metodą, kas matematikų buvo atgaivinta tik po pusantro tūkstantčio metų. Buvo suplanavęs skaičiavimo reikšmę, kad nedaugeliu ženklų būtų galima išreikšti didžiulius skaičius.

Jau graikų filosofas Protagoras, gyvenęs prieš Kristų, apie 480-411, lietuvis visa kas svarbiausia kultūros klausimais ir net pradėjęs kelti etninius klausimus ir net teistas už bedievybę. Protagoras yra visų daiktų matas ir išreiškęs visiškai reliatyvistinį žvilgsnį į žmogiskąjį pažinimą. Tokį pat žvilgsnį jis meta ir į visuomeninį gyvenimą, skelbdamas, kad tradicijos, teisė ir moralė yra tik istoriniai padariniai. Šitoks mokymas stipriai sukrėtė iki tol vyravusią pažiūrą, kad socialio elgesio normos yra lygiai natūralios ir absoliučios, kaip ir gamtos dėsnigumas.

Protagoras yra skeptiškas ir religijos atžvilgiu: „Kiek tai liečia dievus nesu tikras, ar jie yra, ar ne; daug kas trūkdo tikrą žinojimą: paties dalyko neaiškumas ir trumpas gyvenimas. Nors atmesdamas religinio kulto, teisės ir moralės absoliutumą, Protagoras vis dėlto sutinka, kad visuomeninis jausmas yra žmogui gimtas, nes kitaip bendruomenės nebūtų. Jis pripažįsta ir paskinę tradicijų vertę vietinėse sąlygose, todėl auklėjimas turi susidėti iš šių įpročių skiepijimo. (LE)

Buddha, Konfucijus, Kristus, Sokratas, Platonas, Aristotelis — žymūs mintytojai

John Seb. Bachas, Beethovenas, Schubertas, Schumannas, Mozartas — kompozitoriai

Vokietis Goethe, anglas Byronas, prancūzas Andrea Chenier, amerikietis Mark Twain ir daug kitų rašytojų ir poetų.

Mokslininkas per televiziją smulkiau aiškino ir apibūdino ir

Jeffersoną. JAV prezidentą, ir išradėją Edisoną. Aš pridėčiau dar JAV prezidentą Rooseveltą su žmona.

Siūlyčiau apie visus čia minėtus asmenis paskaiyti Lietuvių Enciklopedijoje, o kas neturi — teks pasitenkinti žymių kultūrininkų vardais.

Be to, neužmirškite Lietuvių Enciklopedijoje paskaiyti dar ir apie lietuvių kultūrininkus — Čiurlionį, Kiprą Petrauską, Krėkiamus rekšti; radė parabolės segmento plotą, pavartodamas slapta forma net begalinų mažybių skaičiavimo metodą, kas matematikų buvo atgaivinta tik po pusantro tūkstantčio metų. Buvo suplanavęs skaičiavimo reikšmę, kad nedaugeliu ženklų būtų galima išreikšti didžiulius skaičius.

Kultūrinių kūrinių organizacija tam tikrąs erdvės bei tam tikro laiko rėmuose yra vadinama civilizacijos vardu (prof. St. Šalkauskis). Šia prasme civilizacija vykdo bendruomeniniu būdu: civilizacija išreiškia savi- mi tam tikros tautos ir tam tikros istorinės epochos dvasią su jos idėjomis; ji palaiko šią dvasią istorijos tėkmėje; ji atskleidžia tą kelią, kuriuo kuri nors tauta ar epoca linksta apvaldyti žemę. Taip parašė prof. A. Maceina.

Be dažniausia visur kultūra ir civilizacija sutapatinama. (Bus daugiau)

NEPAAISKINO: Teisėjas: — Kaltinamasis tvirtina, kad jį žmoną sviedei tik pomidorais, bet kodėl jos galvoj yra tie kirtimai? Kaltinamasis: — O, aš užmiršau pasakyti, kad pomidorai buvo konservuoti, dėžutėje.

MEET THE CHALLENGE!

SERVE WITH PRIDE IN THE NATIONAL GUARD

NEBRANGIOS, BET VERTINGOS KNYGOS

● LITERATŪRA, lietuvių literatūros, meno ir mokslo 1954 m. metraštis. Jame yra vertingi, niekuomet nesenstanti, Vincas Krėvė, Igno Šlapelio, Vinco Maciūno, P. Joniko, V. Stankos, J. Rukčio, dr. Kazio Griniaus, taip pat K. Matusevičiaus ir V. Meilaus straipsniai bei studijos, iliustruotos nuotraukomis ir M. K. Čiurlionio, M. Šileikio, V. Kašubos, A. Rūkštelės ir A. Varno kūrybos paveikslais. 365 pusl. knyga kainuoja tik \$3.

● DAINŲ SVENTĖS LAUKUOSE, poetės, rašytojos ir tautinių šokių pirmūnės Juozės Vaičiūnienės atsiminimai apie dainų šventes bei jų istoriją ir eigą. Įdomi skaityti ir nedainuojantiems, gėrintis autorės puikiu stiliumi ir surinktais duomenimis bei užkulisiais. Studija yra 151 pusl., kainuoja \$2.

● VIENISO ŽMOGAUS GYVENIMAS, Antano Rūkčio aprašytas Juozo Adomaičio — Dėdės Šerno gyvenimas. Tai ne sausas gyvenimo broožų aprašymas, bet tiksliai to laikotarpio buities literatūrinė studija, suskirstyta skirsneliais. Ta 206 puslapių knyga parduodama tik už \$2.

● LIETUVISKASIS PAMARYS, Henriko Tomo-Tamašausko įdomiai parašyta studija apie Rytprūsius, remiantis Pakalnės ir Labguvos apskričių duomenimis. Aprašymai įdomūs kiekvienam lietuviui. Leidinys iliustruotas nuotraukomis, pabaigoje duodama vitovardžių pavadinimai ir jų vertiniai į vokiečių kalbą. Labai naudingoje 335 pusl. knygoje yra Rytprūsių žemėlapis. Kaina \$6.

● KĄ LAUMES LEME, rašytojos Petronėlės Orintaitės atsiminimai ir mintys apie asmenis ir vietas neprik. Lietuvoje ir pirmaisiais bolševikų okupacijos metais. Knyga turi 234 puslapius, bet kainuoja tik \$3.

● JULIUS JANONIS, poetas ir revoliucionierius, nesuprastas ir klaidingai interpretuojamas gyvenime ir politikoje; tik ne Jurgio Jašinsko knygoje apie Juliaus Janonio gyvenimą ir poeziją. Dabar būtų jį galima pavadinti kovotoju už žmogaus teisę. Knyga yra didelio formato, 265 puslapių, kainuoja \$6.

● SATYRINĖS NOVELĖS, M. Zosčenko kūryba, J. Valašio vertimas. 200 pusl. Knygoje yra 40 sąmojingų novelių. Kaina \$2.

Knygos gaunamos Naujienose, 1739 So. Halsted St., Chicago, IL 60608. Užsakant paštu, pridėti šolier peršaukimo išlaidoms.

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

MARIJA NOREIKIENE

2608 West 69th St., Chicago, Ill. 60629 • Tel. 925-2787

Didelis pasirinkimas geros rūšies įvairių prekių.

MAISTAS IŠ EUROPOS SANDĖLIŲ

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

Cosmos Parcels Express Corp.

MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE

2501 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629 • Tel. 925-2737

V. VALANTINAS

JAY DRUGS VAISTINĖ

2759 W. 71st St., Chicago, Ill.

• KOPINGINAI IŠPILDOMI RECEPTAI • FANNIE MAY SALDUMYNAI • KOSMETIKOS REIKMENYS

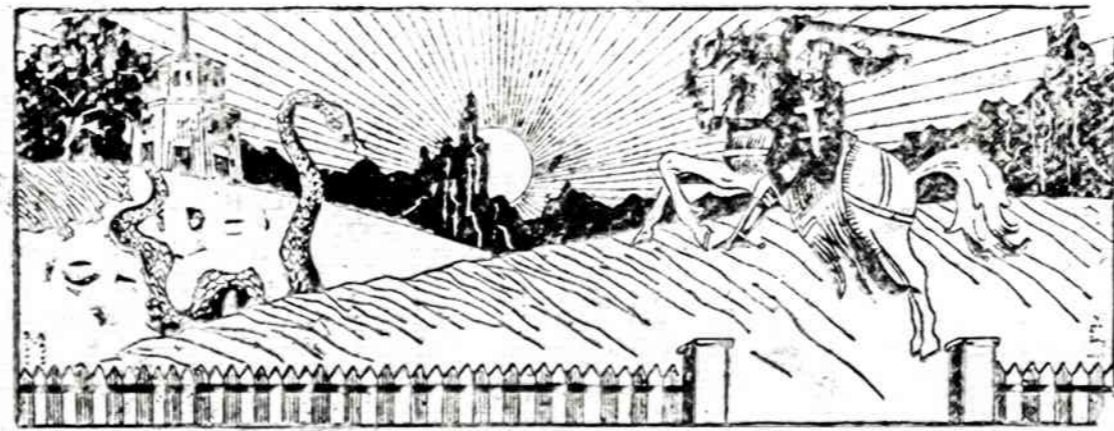
Atdara šokiadieniais nuo

9 val. ryto iki 10 val. vakaro.

Šeštadieniais nuo 9 val. ryto iki 8:30 val. vakar.

D. KUHLMAN, B.S., Registruotas vaistūninkas

Tel. 476-2206

INŽ. LIUDAS MIKŠYS, 50 metų studijavęs, kaip IŠ PRAETIES ŪKANŲ ATEINA LIETUVA,

parašė 700 puslapių knygą, kurion sudėjo viską, kas bet kada ir bet kur, bet kuria kalba buvo parašyta apie Lietuvą, lietuvius ir lietuvių kalbą. Jis mokėsi kartu su kun. Jaunium ir prof. K. Būga pas geriausius šimtmečio pradžios kalbininkus, padarė lietuvių kalbą liečiančias ištraukas, paruošė tikslius vertimus ir patarė mums toliau studijuoti.

Kaina \$25. Kieti viršeliai. Paštas \$2.

NAUJIENOS

1739 S. Halsted St., Chicago, IL 60608

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.

1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608. Telephone 421-6188

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

As of January 1, 1980

Subscription Rates:

Chicago \$45.00 per year, \$24.00 per six months, \$12.00 per 3 months. In other USA localities \$40.00 per year, \$22.00 per six months, \$12.00 per three months. Canada \$45.00 per year, other countries \$43.00 per year.

pusei metų _____ \$22.00
tris mėnesiams _____ \$13.00
vienam mėnesiui _____ \$ 4.00

Kanadoje:

metams _____ \$45.00
pusei metų _____ \$24.00
vienam mėnesiui _____ \$ 5.00

Išsieniuose:

metams _____ \$48.00
pusei metų _____ \$28.00

Naujienuos eina kasdien, išskyrus sekmadienius. Leidžia Naujienu Ben-trovi, 1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. Telef. 421-6100.

P pinigų reikia gauti pašto Money Orderiu kartu su užsakymu.

25 cents per copy

Nuo sausio pirmos dienos

Dienraščio kainos:

Chicagoje ir priemiesčiuose:

metams _____ \$45.00
pusei metų _____ \$24.00
tris mėnesiams _____ \$12.00
vienam mėnesiui _____ \$ 5.00

Kitose JAV vietose:

metams _____ \$40.00

NAUJIENŲ raštinė atdara kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 val. ryto iki 5 val. popiet. Seštadieniais — iki 12 val.

J. Šoliūnas kelia paniką Chicagos lietuviuose

Kas dar nėra skaitęs J. Šoliūno Drauge, jo skystai sulipdytų vedamųjų? Juos skaitant, galvoji: na, ir nusi-gyveno Draugas, pasisamdęs tokį rašėivą. Jis jau kelintą kartą pliekia vedamuosius Švento Kryžiaus parapijos bažnyčios reikalui Chicagoje. Rašo tai rašo, bet ką jis rašo...

Paskaičius reikia griebtis už galvos, kiek juose nau-mo, kontroversijos ir vandens... Sako, kad J. Šoliūnas ternavęs valdžios staigoje ir būk jis tvarkęs žmonių so-cialinius reikalus. Bet valdžiai taupant biudžetą, jis iš tarybos iškritė. Tokiu būdu užsitarnavo ankstyvą pen-siją. Tat, Draugas paskubėjo šį "genialų" grafomaną pa-sisamdyti. Taigi, jis dabar rašo ir rašo...

Paskaičius jo vedamuosius, liečiančius Švento Kry-ziaus parapijos bažnyčios likimą, atrodo, kad J. Šoliūnas lyg būtų didelis lietuvis, patriotas, vedęs lietuvių kata-likų bažnyčioje liekną, geltonką, mėlyną lietuvaitę, savo grynai lietuviška šeima padidinęs lietuviškos pa-rapijos parapijiečių skaičių ir esąs dosnus lietuviškos pa-rapijos rėmėjas. Bet pasiteiravus, pasirodo, kad iš tų visų suminėtu gero lietuvių parapijiečių savybių, vargu ar bent viena iš jų jam pritiktų.

Viename savo vedamajame jis kėlė aliarmą, pasiskai-tęs Sinclair'o romaną, kad jau skamba paskutinieji var-pai Chicagoje ir Marquette Parko bažnyčiai, o kitoms lietuviškoms bažnyčioms jau seniai nuskambėjo. Išėitų, J. Šoliūnas kelia paniką, kad lietuviai bėgtų iš Chicagos lietuviškų kolonijų, palikę savo bažnyčias, savo namus bei rezidencijas ir visa tai užleistų tamsiajai rasei, nes pavojus jau prie vartų. Sunku žinoti, kokie motyvai jį verčia kelti tokį panikos aliarmą. Ar tai tikrai jo "patrio-tiška" sąmonė, ar kas kitas? Bet, jį pažįstant, dar sunkiau pasakyti, ar iš tikrųjų jam rūpi gryna lietuviybė.

Skaitant jo kitą vedamąjį, atspausdintą Draugo lie-pos mėn. 19 d. laidoje, lieka įspūdis, kad jis tikrai lyg būtų kieno nors įtaigojamas varyti propagandą parduoti namus, palikti parapijas, jų bažnyčias ir bėgti iš Chica-gos, kurtis ne Floridoje, Daytona Beach, St. Petersburgo

NAPOLEONAS TILŽEJE

ar pagaliau seniai išgarsintame Union Pier, o Lemonte. Mat, čia Chicagoje viskas laikina, net ir Jaunimo Cen-tras, ir bendrai visais esamais centrais jau negalima pasi-kliauti. Na, va, Lemonte toks lietuviškas centras bus lie-tuviybės išgelbėjimas. Tikrai, sunku atspėti, kas jį verčia skeisti tokius aliarmuojančius panikos įtaigojimus. Sako, kad tie, kurie ten nupirko didelius žemės plotus, investavo savo kapitalą, žemę suskirstė sklypais, kad greičiau investuotas kapitalas būtų su pelnu atgautas, reikia steigti ateitininkams parapiją.

Taigi, tikriausiai pabėgė iš Chicagos, palikę savo di-delės vertės bažnyčias, išpirktų Lemonte parduodamus sklypus. O gal tikrai, jį ir toks motyvas verčia pasitar-nauti sklypų pardavėjams? Kas jį žino?

Bet gi J. Šoliūnas nebūtų Šoliūnu, kai jis kadaise šaukė, kad jam Alabama yra arčiau prie širdies; dabar, palietęs labai opų lietuviams reikalą, negalėjo užbaigti savo sulipdyto "vedamojo", neužgauliojęs Naujienu dien-raščio ir neįžeidęs asmeniškai jo redaktoriaus. Pirmiau-sia, jis suabejojo Naujienu Redakcijos nuoširdžiu susi-rūpinimu dėl Švento Kryžiaus parapijos bažnyčios liki-mo, nors reikia pasakyti, kad Redakcija negynė, o tik konstatavo liūdną faktą, kas įvyko, kai lietuviai niekieno neverčiami pabėgo ir paliko svetimtaučiams senosios atei-vijos sunkiai uždirtais centais pastatytą bažnyčią ir kitus bažnytinius pastatus. Antras dalykas, J. Šoliūnas asmeniškai ignyba ir pačiam Naujienu redaktoriui. Mat, jis neapgynė Ispanijoje bažnyčių, reiškia — jis neapgins ir Chicagoje. Bet šia proga tenka paklausti J. Šoliūną, kiek jis gina Chicagoje lietuviškas bažnyčias, kai jis ailarmuoja lietuviams bėgti į Lemontą. Kiek jis gina lie-tuvišką rasę? Mano manymu, jam, kaip lietuviui, pir-moje eilėje reikėtų už visas pasaulyje esamas rases la-

J. KLAUSEIKIS

LIETUVOS SOVIETIZACIJA KOMUNISTŲ KNYGOJ

Naujienuos gerai padarė imda-mos perspausdinti 1949 m. Au-gesburge išspausdintą XY (prof. M. Roemerio) parašytą Lietu-vos sovietizacijos analizę. Tai atkirtis komunistinei propagan-dai, esą Lietuva pati įsijungė į Sovietų Sąjungą. Tokios propa-gandos apstu lietuvių kalba iš-pausdintuose komunistų raštuo-e o taip pat ir svetimtaučiams skirtuose leidiniuose.

Prof. dr. Zenonas Ivinskis 1970 metais parašė P. Gudelio knygos "Bolsėvikų valdžios atsi-radimas Lietuvoje 1918-1919 me-tais" įžančinį straipsnį. Prime-na, jog 1960 m. Aidi 6 nr. V. Trumpa apie Lietuvos tarybinių istorikų darbus rašydamas pa-erštą pastebėjęs, jog tokių dar-bu tikslas esąs "irodyti", kad d-laciūnos lietuvių tautos masės visą laiką siekusios sovietinės santvarkos. Tad ir nepriklauso-mybės laikotarpis nuo 1918-ųjų metų esąs buvęs "buržuazinės dik'tatūros" laikotarpis. Vasario 16 tosios nepriklausomybės dekl-araciją ignoruodami, šiuo atve-ju sovietiniai istorikai esą su-klaidinę kai kuriuos nekritiškus Amerikos istorikus.

Ne kam kitam, o tik svetim-taučių klaidinimui yra 1976 m. Vilniuje anglų kalba išleistoji knyga "Lithuania in 1939 - 1940". Antrasis knygos pavadi-nimas, nusakęs ir turinį, yra: "The historic turn to socialism". Redagavo, įvadą ir komentarus parašė Vytautas Kancevičius. Ki-ti tos knygos redaktoriai: J. But-kus ir A. Medonis. Tech. redak-torė V. Čečytė, korektorė Z. Ma-rys. Vertėjai: M. Ginzburgas, N. Jansonienė, B. Kiškytė. Dailini-nkas V. Žilius, meninis redakto-rius R. Dichavičius. Taigi, net dešimt asmenų dirbo 232 pusla-pių knygai išleisti.

NUTYLĖTA MOLOTOVO IR RIBENTROPO SUTARTIS

Minėtoje P. Gudelio knygos žangoje prof. Ivinskis rašo, jog štampuotos tezės yra užval-džiusios tarybinę spaudą, perei-damos ir į komunistų mokslinę literatūrą. Pavyzdžiui nurodoma gausiai atsiminimais ir archyvi-ne medžiaga paremta Broniaus Vaitkevičiaus 1967 m. išleistoji disertacija "Socialistinė revoliu-cija Lietuvoje 1918-1919 metais". Vaitkevičius, istorinio instituto direktorius, anų metų sovietinės valdžios Lietuvoje žlugimo pa-rindinę priežastį teikiaš va-ldinamasias intervencijas.

Kaip Vaitkevičius prasilenk-a su istorine tiesa, nepripažįs-tant reikšmės lietuviams sava-noriams kūrėjams bei kitiems patriotams, taip lygiai su istori-ne tiesa neįskaito ir knygos auto-rius bei kiti bendradarbiai, pa-ruošę "Lithuania in 1939-1940", nutylėdami nacių ir komunistų susitarimą, populiariai Molotovo ir Ribentropo aktu vadinamą, kurs pasmerkė Pabaltijo valsty-bes praūčiai.

Neminėdami to nacių ir komu-nistų agresijos akto, sovietiniai autoriai imasi "irodyti", jog Lie-tuvos sovietizacija vyko patiems lietuviams norinti ir jiems pa-tiems ją įvykdant, visiškai nutyl-int, kad jėga raudonoji armija įsiveržė ir kad Dekanazovas iša-kinė'o, kaip ta sovietizacija tu-ri būti atliekama, kad susidary-tų valdas, jog viskas vyko pa-gal įstatymus, pagal 1938 metų konstituciją.

REMIASI RAŠTŲ VERTIMAIŠ IR FOTOGRAFIJOMIS

Nepriklausomos Lietuvos ir jos sovietizacijos archyvai yra išsike, o jais pasinaudoti sava-i propagandai komunistai yra gud-

biausiai pamilti ir ginti lietuvių tautą. Šis reikalas kiek-vianam lietuviui patriotui yra svarbus reikalas, ir J. Šoliūnui turėtų rūpėti pirmoje vietoje. Taigi, J. Šoliūnui pa-tartina daugiau ginti lietuvių tautą, nes kol ji išliks ne-sumašyta, bus ir lietuviškų bažnyčių lankytojų ir jų gynėjų.

Reikia stebėtis, kad Draugo redaktorių J. Šoliūno "vedamąjį", keliantį lietuviuose paniką bėgti iš Chicagos lietuviškų parapijų į Lemontą, patalpino šalia vyskupo V. Brizgio straipsnio, rašiusio lietuviškų parapijų rei-kalu. Juk dėti tokį vyskupo straipsnį šalia paniką kelian-čio J. Šoliūno "vedamojo", kuris daugiau tinka tik į šiukš-lių dėžę, tuo lyg norima parodyti, kad J. Šoliūnas turi daug didesnį autoritetą, lietuviškų parapijų reikale, negu vyskupas V. Brizgys.

Joana Aleknavičienė

rūs. Ir "Lithuania in 1939-1940"

knygoje apstu raštų nuotraukų bei perspausdinto teksto sovie-tizacijai ant komunistinio kur-palio užtraukt naudingų. Kom-partijos anų metų atsišaukimai, prez. A. Smetonos raštas pave-das atsistatydinusiui min. pir-mininkui A. Merkiui ir toliau tas pareigas eiti, Merkio, Palec-kio ir kitų įsakymai ar raštiški patvarkymai, kurių autentišku-mu negalima abejoti.

Atrodo, kad komunistiniams istorikams labai svarbu svetim-tautį skaitytoją nuteikti ir jam "irodyti", jog Skučas ir Povilai-ris pačių Lietuvos ministerių iša-kymu buvo suimti, nes tų dvie-ju lietuvių likimą lėmusio rašto nuotrauka išspausdinta antroji, po prez. Smetonos paliepiamo Merkiui ir toliau ministrų tary-bai pirmininkauti.

Tai 1940 metų birželio 15 die-nos teisingumo ministro Antano Tamošaicio raštas. Rašytas ran-ka ant Lietuvos Respublikos Tei-singumo Ministerijos blanko su Vyčio ženklu. Dešiniame kam-be pabrauktas žodis "Slaptai". Adresuotas Ponui Vidaus Reika-lų Ministrui. Rašoma: "Yra įta-rimas, kad buv. Vidaus Reika-lų Ministras Skučas ir Saugu-mo Departamento direktorius Povilaitis yra nusikaltę Sovietų įgulių karių atžvilgiu. Todėl juos reikia suimti. Prašau šį raštą įvykdyti kuo skubiausiai". Tei-singumo ministro Tamošaicio parašas.

Ant to rašto yra trys tos pat ir datos rezolucijos. Pirmoji: Gerų Sekretoriui Giedraitiui — "Prašau duoti policijai pare-dimą suimti", pasirašęs A. Mer-kys, E. Min. P. ko pareigas. An-trąją rezoluciją užrašė, pasira-šydamas tik pavardė, be titulo, Giedraitis, įsakydamas Policijos Departamento direktoriui įvyk-dyti. Trečioji rezolucija Kauno miesto policijos vado Jankaus-ko, paliepianti policijos rezerv-vui vykdyti, t. y. Skučą ir Po-vilaitį areštuoti.

SKUČAS IR POVILAITIS LYG POETOS VĖLE NEMARŪNĖ

Neabejotina, kad Smetonos, Merkio, Paleckio ir kitų raštai fotografuoti bei anglų kalbon iš-versti norint įrodyti angliškai skaitančiam, jog sovietizacija vyko pačių lietuvių rankomis, pačiu lietuvių įstatymais.

Laisvų lietuvių spaudoje ne-pamirštas tas liūdnas istori-nis faktas — Skučo ir Povilai-cio areštavimas, o vėliau jų nu-žudymas komunistinio rojaus ka-lėjimuose. Prie to nemalonus įvykis sustata Akiračių 3 ir 7 nr. skaitytųjų. Vyt. Meškauskas Dirvos 3 nr. komentarus rašė: (Bus daugiau)

X. Y.

LIETUVOS SOVIETIZACIJA 1940-1941 m.

(Tęsinys)

Liaudies vyriausybė pareiškė seimui savo atsistatydinimą. Liaudies seimas jai padėkojo už darbą ir prašė dar kurį laiką eiti savo pareigas, kol bus sudaryta nauja vyriausybė. Tuo ir pasi-baigė Liaudies seimo pirmoji trijų dienų sesija.

Toliau vaidinimo scena perkeliama iš Kauno į Maskvą, į Aukščiausiąją Sovietų Tarybą. 1940 metų rugpiūčio mėn. 3 d. vyksta skaudi Lietuvos respublikos gėdos ceremonija Maskvoje, Krem-liuje. Aukščiausioji taryba savo sesijos pradžioje išklaušė V. Molotovo kalbą dėl užsienio politikos ir tarptautinės politikos priėmė įstatymą, kuriuo moldavams prašant buvo sudaryta Sovietų sąsta-te nauja sąjunginė Moldavijos Socialistinė Tary-bų 13-ji Respublika. Dienotvarkėje — Lietuvos Liaudies seimo delegacijos pareiškimas. Delega-cija prašo priimti Lietuvos Tarybų Socialistinę Respubliką į Sovietų Sąjungos sąstatą. Žinoma — plojimai, ovacijos; Lietuvos "prašymas" vien-balsiai patenkintas. (1940.IX.10 d. išėjo paskuti-asis "Vyriausybės žinių" numeris. Jis atspausdin-tas jau tik kalbomis — lietuvių ir rusų.) So-vietų Tarybos viskas priimama vienbalsiai, opo-zicijos čia negali būti. Priimamas įstatymas apie Lietuvos įjungimą į Sovietus.

Prie šios progos "Gudų Tarybų Socialisti-nės Respublikos" atstovas pareiškė Gudų "res-publikos" nusistatymą perleisti Lietuvos TS res-publikai tam tikras lietuvių apgyvendintas vie-toves Vakarų Gudijoje. Čia buvo dalis tos Vil-niaus krašto rytų teritorijos, kurios Sovietai 1939 metų spalio mėn. sutartimi Lietuvai negrą-žino, palikę ją sau ir įjungę į Gudiją. Tai tary-binei Lietuvai "dovana". Lietuva tampa 14-ji So-vietų Respublika. Betarpiškai po to Aukščiausios Tarybos dienotvarkėje ta pati Latvijos įjun-gimo (15-ji respublika) ir Estijos įjungimo (16-ji respublika) ceremonija. Sovietų Sąjunga pratur-tėjo keturiomis respublikomis: Moldavija, Lietu-va, Latvija ir Estija. Ji nieko nepagrobusi, tik-tai maloniai priglaudusi keturias "išlaisvintas" tautas... Ir senis I. M. Kalininas 1941 Naujųjų Metų sutikimo kalboje su pagrindu galėjo pa-džiaugti: "Kapitalistinis pasaulis vakaruose susi-ğlaudino, Sovietų Sąjunga praturtėjo naujomis teritorijomis ir išplėtė savo ūkinę bei strategi-nę galia".

Finita la comedia. Politinio teatro vaidini-mas baigtas.

1940 m. rugpiūčio mėn. 24 d. Lietuvoje "Liau-dies seimas" dar kartą šaukiamas nepaprastai se-sijai. Jisai, žinoma, vienbalsiai priima Lietuvos Tarybų Socialistinės Respublikos konstituciją ir nutaria pats pasivadinti Laikinąja Lietuvos Ta-rybų Socialistinės Respublikos Aukščiausiąja Ta-ryba su visomis šios Tarybos konstitucinėmis tei-

sėmis, iki bus išrinkta nuolatinė Aukščiausioji Taryba. Toliau iki vokiečių-sovietų 1941 metų bir-želio mėn. 22 d. karo Lietuva skęsta Sovietų są-state ir Sovietų istorijoje. Karas nutraukia sovie-tiškąją Lietuvos okupaciją ir ją pakeičia rudųjų nacių okupacija. Trejus metus tęsiasi šis baisusis karo ir vokiečių sąvalės karas Lietuvoje. Daug žmonių išstremta, sunaikinta, turtų išgrobta. Pa-galiau, 1944 m. liepos-spalio mėn. Lietuva užlieja raudonoji sovietinė banga. Ugnimi ir kardu ši banga nusiaubia Lietuvos žemę. Šimtai tūkstan-čių Lietuvos patriotų atsiduria Vakaruose ir toli-moje Rusijos šiaurėje. Sovietinė santvarka Lietu-voje atgaivinama visu plinumu, lyg nebūtų buvę trejų metų vokiškosios okupacijos, viskas iš naujo susodinama į senąsias 1940-41 metais pramintas vėzes.

Vėl eina krašto sovietinimas, rusinimas; visa, kas tautiška-lietuviška — naikinama. Lietuvių tauta su dideliu liūdesiu prisimena savo valsty-bės nepriklausomybės metus ir 1941 m. birželio mėn. 22 d. — rugpiūčio mėn. 5 d. laisvojo gyve-nimo prošvaiste, kada milžiniškomis aukomis bu-vo įvykęs spontaniškas visos lietuvių tautos su-killimas prieš raudonuosius pavergėjus — rusus, sukurta savoji Laikinoji Vyriausybė, kuri tik ru-dajam nacių okupantui buvo priversta nusilenkti bei išsiskirstyti.

LIETUVOS SOVIETIZACIJOS KONS- TITUCINIS ĮVERTINIMAS

Padarysime Lietuvos Tarybų Socialistinės Respublikos 1940 metų konstitucijos analizę.

Sovietų Sąjungos netarpiškais nariais yra va-dinamosios "sąjunginės respublikos"; be to, yra vadinamosios "autonominės respublikos", kurios įeina į kurios nors sąjunginės respublikos sąsta-tą, nors į Sąjungos Aukščiausios tarybos federa-linius rūmus, vadinamus Tautų Taryba, jos, auto-nominės respublikos, taip pat tiesiog renka ir savo vardu siūncia atstovus, tik tai mažesni kiekį — po 11 atstovų, kai tuo tarpu sąjunginės res-publikos siūncia po 25 atstovus. Dar yra dvi kate-gorijos smulkesnių, pusiau politinių vienetų — autonominės sritys ir tautinės apygardos, — ku-riuos taip pat savo vardu betarpiškai siūncia savo atstovus į Sąjungos Tautų Tarybą, būtent: auto-nominės sritys po 5 atstovus ir tautinės apygar-dos — po 1 atstovą. Lietuva buvo sąjunginė res-publika — viena iš 16-kos respublikų. Jokių auto-nominių respublikų, autonominių sričių ar tau-tinių apygardų jos sąstate nebuvo.

Sąjunginė respublika pati sau nustato kons-tituciją, kuri, žinoma, turi būti suderinta su bend-rają Sąjungos konstitucija, ir šioje savo konsti-tucijoje ji gali suformuluoti tam tikrus nuosta-tus, sekančius iš kurių nors jos ypatybių (Sąjun-gos konstitucijos 16 str.).

(Bus daugiau)

SVENTO RAŠTO TYRINETOJAI duoda veltui kietais viršeliais irištą knygą apie šventąjį Raštą. Pirmi atėjusieji Naujienas galės gauti: 1) "Amžių planą", 374 psl., vardu rodyklės, arba 2) "Kasdieninė dangiškoji mana", 200 psl., kasdieniniai pamokymai, arba 3) "Laikas prisistatymo", 358 puslapių.

Knygas veltui gaus pirmi atėjusieji. Kas norės daugiau šios rūšies knygų, tai prašoma kreiptis į:

SVENTO RAŠTO TYRINETOJAI
5421 So. Mozart Avenue,
Chicago, IL 60632

DR. PAUL V. DARGIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Westchester Community Clinics
Medicine direktorius
928 S. Manhattan Rd., Westchester, IL
VALANDOS: 8-9 darbo dienomis ir
kas antra savaitė dienai 8-3 val.
Tel.: 563-2727 arba 563-2722

TEL. 233-5893

DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS.
SPECIALYBĖ: AKIŲ LIGOS
3907 West 103rd Street
Valandos pagal susitarimą.

DR. FRANK PLECKAS
OPTOMETRISTAS
KALBA LIETUVIŠKAI
2618 W. 71st St. Tel. 737-5149
Tikrina akis. Pritaiko akinius
ir "contact lenses".

Dr. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PUSLES IR
PROSTATOS CHIRURGIJA
2656 WEST 63rd STREET
Valandos: antradienį 1-4 popiet,
ketvirtadienį 5-7 val. vak.
Ofiso telefonas: 776-2880,
Rezidencijos telefonai: 448-5545

FLORIDA

DR. C. K. BOBELIS
Prostatos, inkstų ir šlapimo
takų chirurgija.
5025 CENTRAL AVE.
St. Petersburg, Fla. 33710
Tel. (813) 321-4200

PERKRAUSTYMAI
MOVING
Leidimai — Pilna apdrauda
ZEMA KAINA
Primam Master Charge
ir VISA korteles.
R. SERENAS, Tel. 925-8063

MOVING
Apraustas perkraustymas
iš įvairių atstumų.
ANTANAS VILIMAS
Tel. 376-1882 arba 376-5996

SOPHIE BARCUS
RADIO ŠEIMOS VALANDOS
Visos programos iš WOPA,
1490 KIL A. M.
Lietuvių kalba: kasdien nuo pirmadienio iki penktadienio 4:00-4:30 val. popiet. Šeštadieniais ir sekmadieniais nuo 8:30 iki 9:30 val. ryto.
Vedėja — Aldona Daukus
Telef.: HEMlock 4-2412
7159 So. MAPLEWOOD AVE.
CHICAGO, IL 60629

"Lietuvos Aidai"
KAZĖ BRAZDŽIONIYNE
Programos vedėja
Kasdien nuo pirmadienio iki penktadienio 8:30 val. vakaro.
Visos laidos iš WCEV stoties, bangą 1450 AM.
St. Petersburg, Fla., 12:30 val. p.p.
iš WTIS stoties, 1110 AM bangą.
2646 W. 71st Street
Chicago, Illinois 60629
Telef. 778-5374

PATS SKAITYK IR DAR KILTUS PARAGINK SKAITYTI DIENRAŠTĮ "NAUJIENOS"

Jules Breton

Ūkininkas

KOKIĄ TIKYBĄ TUREJO LIETUVIAI PRIES KRIKŠČIONYBĖS PRIĖMIMĄ

Senaisiais laikais, kai pasaulyje dar nebuvo įsigalėjusi krikščionybė, įvairiose pasaulio vietose buvo pasireiškę vadinamieji stambeldžiai arba pagoniai. Bet lietuvių gyvenamose vietose tos pagonybės ar stambeldybės nebuvo, nes lietuviai buvo pripažinę tik vieno Dievo buvimą.

Aš čia trumpai papasakosiu, kokių papročių mūsų lietuviai prisilaikydavo jau priėmę krikščionybę. 1898 metais birželio mėnesio pabaigoj, būdamas dar jaunas mokinys, grįžau iš pradžios mokyklos (Kalvarijoj) namon ir įžengęs į namus tuojau išgirdau didelį perkūno griausmą. Tuo momentu pamačiau namuose tris asmenis-svečius, kurie sėdėjo prie paruošto vaisių stalo. O mano motina tada sušuko: "Jau Dievulis barasi!"

Ir visi tada atsiklaupė ant grindų; ir man buvo įsakytas atsiklaupiti. Taigi toks paprotys išsilaukė nuo tų laikų, kada mūsų lietuviai dar nebuvo priėmę krikščionybės. Kai perkūno griausmas pasibaigė, tad visi prisėdo valgyti prie vaisių stalo. Ir tuo metu tie atvykėliai svečiai dar kalbėjo apie pristatymus lietuvių spaudos, kuri buvo paruošiama Prūsijoj, nes tais laikais Lietuvojė buvo Rusijos caro uždrausta lietuvių spauda.

A. Kelmūtis

M. GELZINIS

IEVOS SIMONAITYTES LITERARINĖ-POLITINĖ KŪRYBA

(Tęsinys)

"Žinai, Jurgi, aš pasakysiu tau viena: kai Lietuva atgavo Klaipėdą, aš maniau, kad dabar jau bus kiek kitaip... Na, užuot suprātę, užjautę žmonės, jie sugalvoja visokias šunybės!" (pusl. 200)

"Fašistinė Smetonos vyriausybė, užuot kovojusi su hitlerininkais, tulžį nukreipia prieš komunistus... Jie veikia išvien su fašistų-voldemarininkų grupe, kuri, Vokietijos remiama..." (pusl. 260).

Ir veikiai parodoma, kad Simonaitytė, vietoj Lietuvos, yra pasirinkusi kitą pavyzdį — Rusiją, vietoj lietuviškai tautinio — spartakistų judėjimą, ir vietoj lietuviškų švenčių — Spalio revoliucijos šventę.

Štai, jos žodžiai iš "Pikčiurnienės":
"Tam reikalui (darbininkų revoliucijai) tai ir reikia armijos, savos armijos. Pavyzdys — Rusija". (pusl. 135)

"Tik Tarybų Rusija sukludė Antantės imperialistams paversti Klaipėdos kraštą savo karine baze Rytų Europoje". (pusl. 193)

"Poryt Spalio revoliucijos diena..." (pusl. 302)
"Minėkime Didžiąją Spalio revoliuciją! Remkime TSRS taikų politiką". (pusl. 303)

"...Aukštųjųose drašiai suplyvėsavo raudonos vėliavos, sukleidamos vilij darbo žmonių širdyse ir sveikindamos Didžiosios revoliucijos dieną". (pusl. 305)

Ir tokiais žodžiais baigia Simonaitytė savo "Pikčiurnienę":
"Bet daug mieliau jie (anūkai) klausys apie Jurgį Bubių, kuris vyriškai kovojo už savo krašto žmonių laisvę, ir apie tuos, kurie išlaisvintoje žemėje įžiebė šviesą ir sukūrė laimingą gyvenimą".

Šitas veikalas sukėlė aukštą pasitenkinimo ir džiaugsmo bangą komunistų sferose. Dar nebuvo tokio žmogaus, kuris būtų taip nekaltai mokėjęs nuvertinti savo gimtinės "buržuazinę" praeitį, tokiu saldžiu šokoladu "apskelbtį" ir paversti girtuokliais ir pusprociais savo krašto žmones ir vikrius, kaip Judas Iškariotas pardavė savo Išganytoją, parduoti savo tėvynę Lietuvą maskoliškam okupantui.

6. VILIUS KARALIUS — SOCIALISTINIS REALIZMAS?

Romanas "Vilius Karalius" parašytas dviejose skirtinguose laikotarpuose. Pirmoji dalis, išleista 1939 metais, buvo sukurta nepriklausomoje Lietuvoje, tautiniai romantiškoje dvasioje ir aprašė Mažsios Lietuvos ūkininkų aushinį laikotarpį šio šimtmecio pradžioje, iki Pirmo pasaulinio karo. Antroji dalis turėjo gmti maskolių prižiūrimoje ir lietuviškų komunistų valdomoje Lietuvoje, kuomet Mažoje Lietuvoje buvo likę vienas antras jos' senųjų gyventojų. Ten jie gyvena sunkų komunistinės ūkiškos santvarkos gyvenimą, nuo kurio jie, kas tik galėjo, bėgo kultūrinai.

Taip parašytos knygos dalyse sutikusios. Jos būtų net viena kitai prieštaravusios. Kad to nebūtų, autorė pasiėmė sunkų uždavinį. Ji, kaip šaltiniai kad teigia, pirmą dalį "praplėtė" ir "gerokai perredagavo". Iš savo lietuviškos tautinės minies kūrinių ji išmetė žodžius, sakinius, o kur jos manymu reikėjo, net išisus skirsnelius. Ir jį vietos įdėjo naujus žodžius, naujus sakinius, pridėjo naujus, praplėtus skyrius ar skirsnelius. Naujieji priūdai jau nebebuvo lietuviškos minties, bet komunistiškai indoktrinuotas galvojimas. Taip per kelis metus išlietuviškai tautinio romano pasidarė komunistiškas propagandos vadovėlis.

(Bus daugiau)

Skenduolė Rūta Blizaitė Radavičienė

UNION PIER, Mich. — Penktadienį, rugpjūčio 21 d., su savo dviem seserim ir tėvu į Union Pier atvyko apie 50 metų našlė Rūta Blizaitė Radavičienė. Ji norėjo praleisti kelias dienas prie ežero ir pasimaudyti.

Apie 5:30 val. popiet su šeimos draugu Antanu Vaičiūčiu nuėjo prie ežero pasimaudyti. Ji buvo gera plaukikė, o Vaičiūtis visai plaukti nemokėjo.

Vaičiūtis prisėdo prie vandens, o Rūta įbrido į vandenį, nuėjo gilyn ir nuplaukė. Paplaukiojo kurį laiką ir aprimo. Vėliau apsivertė aukštelininka.

Jauni vyrai, sėdėję paežeryje ir sekę plaukikės plūduriavimą, priėjo prie Vaičiūčio ir parodė savo susirūpinimą. Jiems atrodė, kad ji nustojo kovojusi su vandeniu, likusi bejėgė, nekelianti rankų.

— Ale, ką jūs šnekate... Ji gera plaukikė, išplauks, — tarė Vaičiūtis.

Bet jauni vyrai, pamatę, kad "gera plaukikė" nevaldė rankų, tuojau metėsi į ežerą ir išvilko Rūtą. Tuojau šandė dirb-

finu kvėpavimu atgaivinti. Ji dar kvėpavo, bet neatsigavo. Ambulancija buvo pašaukta ir Rūta buvo nuvežta į Michigan City ligoninę. Stengėsi viską daryti, bet skenduolė neatsigavo. Šeštadienį, 3 val. ryto, ji baigė svėpuoti.

Dėl neapsižiūrėjimo lietuvių neteko jaunos, stiprios ir sveikos mūsų tautietės.

A. Galeckas

1939-1940 metais buvo išjurti kalkiniai cechsteino klodai Akmenės apylinkėje. Grežimo mašinomis buvo iširta 1.000 ha kalkinio akmens klodų. Kiekio ir kokybės atžvilgiu ten buvo pagrindinės Lietuvos kalkinės atšargos. Ir čia buvo numatytas statyti kitas cemento gamybos fabrikas. Iš to matome, kad dar nepriklausomoje Lietuvoje jau buvo atlikti žemės tyrimo darbai ir pradėta cemento įmonių statyba. Tik viską sutrukdė karas. Okupavus Lietuvą, komunistams jau buvo teoje srityje viskas paruošta, tai ir buvo jiems lengva įvykdyti.

The New-Way Apple Pie

Here's real, homemade apple pie made a new way that's light, refreshing and chills in the refrigerator in about 2 hours. Thanks to a handy container of thawed Birds Eye Cool Whip non-dairy whipped topping, the pie filling is a fluffy mixture of spices, chopped apple and pecans, and tart complement of lemon flavor gelatin. To make life easier, use a packaged crumb crust and eliminate all baking for this luscious pie.

Amber Apple Pie

1 package (3 oz.) lemon flavor gelatin	1-1/2 cups coarsely chopped peeled apples (about 2 medium)
2 tablespoons sugar	1/2 cup chopped pecans
2/3 cup boiling water	1 baked 9-inch graham cracker crumb crust, cooled
1/4 teaspoon cinnamon	
1/8 teaspoon nutmeg	
2 cups ice cubes	
1 container (8 oz.) frozen whipped topping, thawed	

Dissolve gelatin and sugar completely in boiling water, stirring 3 minutes. Add spices and ice cubes and stir constantly until gelatin is thickened, about 2 to 3 minutes. Remove any unmelted ice. Using wire whip, blend in whipped topping; then whip until smooth. Fold in apples and nuts. Chill, if necessary, until mixture will mound. Spoon into pie crust. Chill 2 hours. Garnish with additional apple slices, if desired.

Note: Dip apple slices in lemon juice to prevent darkening.

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIUS

CHARLES STASUKAITIS

VESINAMA LAI DOTUVIŲ KOPLYCIA

— GORDON FUNERAL HOME —

1729 South Halsted Street, Chicago

Tel. 226-1344

Mažeika & Evans

Laidotuvių Direktoriai

6845 SOUTH WESTERN AVE.
Tel. 737-8600-01

9837 SOUTH KEDZIE AVE.
Tel. 422-2000

EUDEIKIS

GAIDAS — DAIMID

SENIAUSIA IR DIDIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA

4605-07 SO. HERMITAGE AVENUE
Tel. 927-1741 — 1742

4330-34 SO. CALIFORNIA AVENUE
Telefonas 523-0440

MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYCIOS

PETKUS

TEVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME

2533 W. 71st Street
1410 So. 50th Ave., Cicero
Telef. 476-2345

TRYŠ MODERNISKOS KOPLYCIOS
AIKŠTĖS AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

N A R I A I:

Chicago

Lietuvių

Laidotuvių

Direktorių

Asociacijos

AMBULANSO PATARNAVIMAS

TURIMI KOPLYCIAS VISOSE MIESTO DALYSE.

P. J. RIDIKAS

4254 So. HALSTED STREET

Tel. YArda 7-1911

BUTKUS - VASAITIS

1446 So. 50th Ave., Cicero, Ill.

Tel.: OLYmpic 2-1093

PETRAS BIELIŪNAS

4348 So. CALIFORNIA AVE.

Tel.: LaFayette 3-3574

GEORGE F. RUDMINAS

3319 So. LITUANICA AVE.

Tel.: YArda 7-1138-1139

STEPONAS C. LACK IR SŪNŪS

(LACKAWICZ)

2424 WEST 69th STREET

REpublic 7-1218

11028 SOUTHWEST HIGHWAY, Palos Hills, Ill. 974-4416

PHILLIPS - LABANAUSKAS

3307 So. LITUANICA AVE.

Tel.: YArda 7-3401

VANCE FUNERAL HOME

1424 South 50th Avenue

Cicero, ILL. 60650

Tel.: 652-5245

TRIJŲ KOPLYCIŲ LAIDOJIMO SERMENINE

Patarėjai ir laidojimo direktoriai:

JEAN VANCE ir GEORGE SORINI

Aikštės automobiliams pastatyti

SATURNO VIRŠIJ PAMATĖ 6

Antrasis Keliautojas, artėdamas prie Saturno, pamatė kaitę figurą — aiškų skaitmenį 6 ir pranešė Pasadenoj susėdusiems mokslininkams ir laukiantiems paskutinių žinių iš Saturno.

Antrasis Keliautojas buvo dar 2.8 milijono mylių nuo Saturno, passtebėjo tūkčių dalykų. Kokį nepastebėjo Pirmasis Keliautojas. Mokslininkai paaiškino, kad II Keliautojas turi žymiai geresnius foto aparato stiklus. Jie toliau mato, ir ką mato, tai tiksliau galės pranešti. Be to, II Keliautojas skriejo kitoje plokštumoje. Jis savo akis buvo nukreipęs taip pat į Saulės apšviestą Saturno žiedo pusę, bet Pirmasis Keliautojas turėjo žūrėti į Saturną iš apačios, o Antrasis skriejo aukščiau ir matė viršutinę žiedo pusę. Ji buvo daug šviesesnė. Tai buvo penktadienį, o antradienį Antrasis Keliautojas buvo tik 63,000 mylių atstumoje nuo Saturno.

Mokslininkus labiausiai nustebino pranešimas apie skaitmenį 6 šiauriniame Saturno ašigalyje. Jų tarpe kilo didžiausi spėliojimai, ką tas 6 skaitmuo galėtų reikšti ir kaip jis virš Saturno atsirado. Apskaičiavus dydį, jis būtų lygus visai Š. Amerikai, pastatyta ant rytinio gaalo.

Tai buvo didžiausia stigmiena, kurios mokslininkai negalėjo suprasti ir išaiškinti.

Palaimingas geraširdžių darbas

Laimingi žmonės yra ne turuliai, bet geraširdžiai ir gailėtingieji. Jų sąžinė gryna, nuotai-ka giedri, nės jie gyvena ne vien sau. Pagalbos reikalingajam suteiktas džiaugsmas — yra ir pagalbos teikėjo džiaugsmas. Tai žinome kiekvienas iš savo patirties. Ir Kristus savo Kalno Pamoksle, tarp kitų žmogaus dorybių, kaip tik išskėlė gailėtingumo dorybę.

Didysis idealistas kan. Juozas Tumas-Vaižgantas yra pasakęs: "Džiaugsmo teikdamas kitiems — pats tapau laimingas". Visiems buvo žinoma, kad nuo jo durų niekas nenuėdavo tušiomis rankomis. Dalydamasis su kitais kukliais savo materialiniais ištekliais, pats turėtų nesukrovė, betgi dvasinis jo lobynas buvo gausus.

Geram darbai atlikti — savo broliams lietuviams padėti progų ir galimybių visada apstu — toli ieškoti nereikia. Čia pat šalia mūsų yra niekad nepavargęs gerasis rūpintojas — šių lai-

humoru tarė Londono Universiteto kolegijos profesorius Garry Hunt, — Saturnas yra 6-oji planeta nuo Saulės, tai viršuj ir pakabintas skaitmuo 6...

Visiems kitiems buvo gaudaus juokė, kad profesorius G. Hunt taip lengvai sugavo išaiškinti.

Kitos ašigastos fotografijos rodo, kad iš Saturno ašigalio eina gana ilgi garų lietūviai. Saturnas sukasi į rytus, o garų lietūviai pučia į vakarus... Išpūsti garai galėtų pakilti į viršų ir sudaryti "6". Bet jokių įrodymų lokiam tvirtinimui niekas dar neturi.

Reikia turėti galvoje, kad apie Saturną viskas vyksta žymiai greičiau, negu Žemėje. Saturnas apie savo ašį apsisuka per 10 valandų 11 minučių, tuo tarpu Žemei apsisukti reikia 24 valandų.

Bendrai Antrasis Keliautojas erdvę skrieja 21,000 mylių greičiu. Šeštadienio pranešimas, kai jis buvo 2.8 mil. mylių nuo Saturno, sakė kad II Keliautojas jau skriejo 30,000 mylių į valandą, o antradienį, kai jis pradės trauktis iš Saturno magnetinės traukos, tai jis jau skries 75,000 mylių greičiu per valandą.

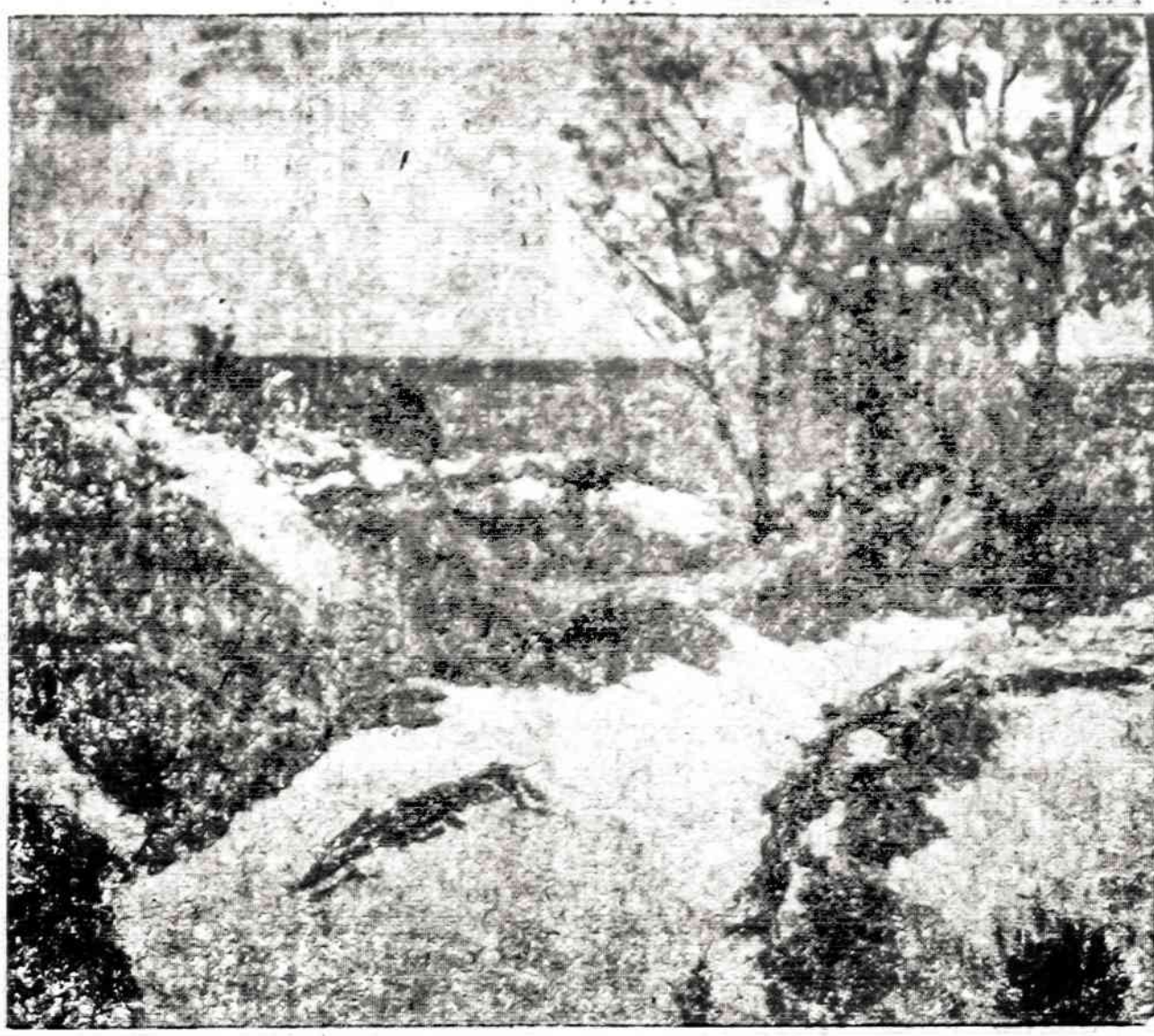
Ištrūkęs iš Saturno traukos, Antrasis Keliautojas pamažu pradės lėtinai savo griūtį ir pradės siųsti Žemėn fotografijas.

Stebėtojas

ku "gailėtingasis samarjietis" — BALFAS. Jį tiesiamas iš arti ir toli pagalbos reikalingųjų rankos. Mūsų visų didžioji pareiga: kad tos pagalbos teikėjo ištekliai niekad neišeiktų.

Prieš mūsų akis tiems ištekliais papildyti dėkinga ir graži proga — rugpiūčio 30 d., sekmadienį, Vyčių salėje ir sodelyje, 3455 W. 47th St., Čikagoje, BALFo Marquette Parko 5-to skyriaus ruošiamą vasaros pabaigos gegužinė. Joje maloniai ir linksmai su biculiais prisileidami sek madienio popietę, savo kuklia materialine auka nušuoystysite ne vieną vargę atsidūrusiojo lietuviuo asarą.

Penktasis BALFo skyrius, per eilę metų vadovaujamas pasišventusio ir sumanus balfininko Juozo Mackevičiaus su darbščiaisis talkininkais, ne tik narių skaičiumi visoje Amerikoje yra didžiausias, bet ir intensyviai mis pastangomis sutelkiamais įmšais į bendrąjį BALFo idėją — pats pajėgiausias. Tad visi

DETROITO NAUJIENOS

St. Butkaus kuopos išvyka

Išvyka, įvykusi rugpiūčio 16 d. gražioje Sofijos ir Adolfo Vasiliū sodyboje, visais atžvilgiais pasisekė. Dalyvavo per 150 publikos iš arti ir iš toliau: Lansingo, Ann Arbor, Flint, Kanados Windsor ir iš kitur. Gal būtų buvę ir daugiau, jei iš ryto nebūtų buvę debesuota ir atrodė, kad liis. Išvykoje po atviru dangumi, buvo atliktos pamaldos už kalinamą Sovietijoje. V. Skudų. Pamaldas atlikė St. Butkaus kapelionas, Sv. Antano Parapijos klebonas kun. Alfonsas Babonas.

Nors trumpa šia proga primenu, kad pamaldos vyko prienamio sukurto ir pastatyto prieš 15 metų (jau mirusio) S. A. Vasiliū sūnaus Viliaus Vasiliū Jaunus V. Vasilius, jausdamas savo likimą, draugams sakydavė: "Jūs liekate gyventi, o aš tu riu mirti". Tėvai laiko tą namerį prisiminimui, kol jie gyvena.

būkime jo kilnaus darbo talkininkais. Ignas Sarapinas.

Po pamaldų buvo pietūs, kuriuos paruošė sesės šaulės vadovė Aga Poderienė. Buvo gausus dovanų stalas. Iššiosusieji patenkinti grįžo į namus dovanomis.

Šaltais gėrimais rūpinosi broliai J. ir S. Bartkai. Išvyka publikai labai patiko, nes skirstėsi į namus nenoromis. Kaip kas pratarė kad šią vietą iš Vasiliū reikėtų atpirkti kaip gegužinės vietą. Tai pasakiška žiūrėtarium užburta pilis stovinti vidury eglyno.

SVYTURIO JŪRŲ SAULIŲ ISVYKA

Išvyka įvykusi rugpiūčio 30 d. savoje stovykloje "Pilenai". Vartai jau bus atdaryti nuo paties ryto. Ši išvyka įpatinga tuo, nes bus kepamas visas bekonas. Jį keps specialistai: iš Ann Arbor-Liūdas Selenis ir Petras Bukšnyš su būriu pagalbininkų. Prie bekonos bus ir kitokių priedų.

Moterys šaulės parūpins įvairių pyragų, o vyrai — gaivinamųjų gėrimų. Laimėjimų stalas bus su gausiomis dovanomis.

Svyturiečių kuopos vadas Bronius Valiukėnas kviečia visus jus ir maloniai pasitiks. Nepamirškite rugpiūčio 30 dieną atvykti į "Pilenus", ir pavalgyti skanios bekonienos.

TAUTOS ŠVENTES MINĖJIMAS

Tautos šventės minėjimas įvyks rugsėjo mėn. 13 d. Dievo Apvaizdos parapijos salėje. Iš ryto, parapijos rajone veliavos pakėlimas ir prie kryžiaus gėlių vainiko padėjimas. Pamaldos prasidės 10:30 val. Po pamaldų parapijos salėje akademija minėjimas.

Organizacijos kviečiamos dalyvauti su veliavomis, tiek bažnyčiose tiek ir minėjimo salėje. Po minėjimo parapijos rajone gegužinė.

Rengėjai — L. B. Apylinkės Valdyba.

Ant. Sukauskas

TRUMPAI

— Šv. Kryžiaus ligoninė su ruošė slaugių pavaduotojoms kursas. Tarp kitų, juos sėkmingai baigė Angela Jonušas. Ligoninės tarnautojai — Saulius Plėnys ir R. Juraitė susižiedavė. Vestuvės numatomos sekančių metų rugsėjo 5 d.

— LOS ANGELES LIETUVIŲ DRAMOS SAMBŪRIS, vadovaujamas rež. D. Maskialienės Čikagos lietuviams atveš Antano Skėmos legendinę trijų veiksmų dramą "Živilė", kurios premjera Los Angeles mieste įvyko birželio 28 d. Sanbūrį pakvietė ir globojo Jaunimo Centro moterų klubas. "Živilė" bus suvaidinta spalio 25 d. didžiojoje Jaunimo Centro salėje.

— Kūrėjų savanorių, ramovėnu, Šaulių ir birutininkų Čikagoje rengiama žurnalui "Karuiui" paremti kavutė bus rugpiūčio 30 d., sekmadienį, 3 val. p. p. Šaulių namuose. Kviečiami gausiai dalyvauti.

"LIUCIJA"

Miko Šileikio apsakymų knyga "Liucija" jau atspausdinta. Autorius pavaizduoja lietuvių gyvenimą nuo XX šimtmečio pradžios iki II Pasaulinio karo. 22 ilgesni ir trumpesni apsakymai, 184 psl. Kaina \$5. Gaunama "Naujienose" ir pas autorį: 6729 So. Campbell Ave., Chicago, IL 60629.

• Įvedus Lietuvoje krikščionybę, kartu su ja paplito liturginės giesmės ir bažnytinė muzika. Bažnytinis giedojimas pirmiausia buvo įvestas Vilmiaus katedroje XV amžiuje. Žemaičių vyskupijoje pirmuosius chorus pradėjo organizuoti vysk. Merkelis Giedraitis, kuris vyskupijos sostą užėmė 1576 metais. Vie nuoliai įėjusiai XVII amž. emėsi mokyti žmones lietuviškai giedoti ir tam reikalui pradėjo spausdinti pirmuosius lietuviškus giesmynus. Paminėtina: 1679 metais išleistas giesmynas "Balsas Sirdies". Tas giesmynas susilaukė daug laidų ir mūsų laikais buvo vadinamas kantičkomis.

• Nepriklausomoje Lietuvoje buvo pradėtas statyti modernūs kas cemento fabrikas Skirsne munėje. Prie Nemuno, ypač Molinės ir kitų kaimų laukuose, buvo rasti dideli kreidros klodai. Mašinos ir krosnys jau buvo užsakytos čekų škodos imonėse. Išliejus fabrikos pamatus, jau buvo atgabenta dalis mašinų bet tolimesnė statybų sutrukė prasidėjęs II Pasaulinis karas.

PIRKITE JAV TAUPYMO RŪNAS

REAL ESTATE

Home, Land — Pardevimui REAL ESTATE FOR SALE | Home, Land — Pardevimui REAL ESTATE FOR SALE

PASKOLOS PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS IR ZEMAIS NUOSIMCIAIS MENESINIAIS ISSIMOKEJIMAIS. DEL VISU INFORMACIJU KREIPTIS I:

MUTUAL FEDERAL SAVINGS
PETRAS KAZANAUSKAS, Prezidentas

2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. Tel. 847-7747

BUTŲ NUOMAVIMAS

• NAMŲ PIRKIMAS • PARDAVIMAS • VALDYMAS
• NOTARIATAS • VERTIMAI

VISU RŪSIŲ DRAUDIMO AGENTŪRA

J. BACEVIČIUS — BELL REALTY

INCOME TAX SERVICE

6529 So. Kedzie Ave. — 778-2233

73-ėios ir Richmond 6 kamb. (3 miegami), mūrinis, garažas, šildymas gasu. Didelis ir gražus kiemas. \$48,000.
72-ros ir Washenaw 5 kamb. (2 miegami), mūrinis. 2 mašinų garažas. \$51,500.
62-ros ir Artesian 4 butų mūrinis. \$10,000 pajamų. Kaina \$75,000.

53-tos ir Kedzie 5 butų mūrinis su garažu. Pajamų \$16,000. Savininkas duoda paskolą iš 12%.
Marquette Parko apyl. liuksusinis 12 butų, pajamos virš \$35,000. Savininko paskola rimtam pirkėjui.

SIMAITIS REALTY

Notary Public

Insurance, Income Tax

2951 West 63rd Street

Tel. 436-7878

Pirkite senoviškai

- 2 butų mūrinis namas, naujas stogas ir portai. Modernūs radiatoriai, gazo šildymas. Marquette Parke. Sena kaina \$52,000
- 4 butų mūrinis, apie \$9,000 nuomos. Atskiri gazo šildymai. 2 sklypai. 2 garažai. Brighton Parke. \$57,700.
- Statybai gražus sklypas Marquette Parke.

VALDIS REALTY

2644 W. 69th St.
(Lithuanian Plaza Ct.)
737-7200 arba 737-8534

Prasom palikti savo telefono numerį automatiniam aparate.

MISCELLANEOUS

Įvairūs Dalykai

BUDGET SEWER AND PLUMBING

ANY RODDING AND DRAINING — \$30.

If not open — no charge.

CALL 656-8387

T & F SEWERAGE & PLUMBING. Rod any drain line for \$25. If not open, no charge. We install flood controls, pumps and valves. We install complete bathrooms and basements.
523-1962

IMPORTANT NEWS FOR BACKACHE SUFFERERS!

MOMENTUM® Tablets are 50% stronger than Doan's.

Before you take Doan's Pills for muscular backache, remember this: MOMENTUM® Tablets are 50% stronger than Doan's. That means MOMENTUM® gives you 50% more pain reliever per dose to relieve backache. To reduce pain, soothe inflammation & muscles loosen—you can move more freely in minutes! There's no stronger backache medication you can buy without a prescription than MOMENTUM® Tablets. Take only as directed.

No. 79

ELEKTROS IRENGIMAI PATAISYMAI
Turku Chicago miesto laidima. Dirbu ir užmiesiuose, greit, garantuoti ir safiningai.
KLAUDIJUS PUMPUTIS
4514 S. Talman Ave.
Tel. 927-3559

DEMESIO
62-80 METŲ AMZ. VAIRUOTOJAI
Tiktai \$120 puseičiui automobilio Liability apdraudimas pensininkams. Kreiptis:
A. LAURAITIS
4645 So. ASHLAND AVE.
Tel. 523-8775

Dengiamie ir taisomė visų rūšių stogus. Už darbą garantuojame ir esame apdrausti.

ARVDAS KIELA
6557 S. Talman Avenue
Chicago, IL 60629
434-9655 ar 737-1717

A. TVERAS
Laisrodžiiai ir brangenybės
Pardevimas ir Taisyimas
2646 West 69th Street
Tel. Republic 7-1941

Siuntiniai į Lietuvą ir kitus kraštus
P. NEDAS, 4059 Archer Avenue,
Chicago, Ill. 60632. Tel. YA 7-5980

M. SIMIUS
Notary Public
INCOME TAX SERVICE
4259 S. Maplewood, Tel. 254-7458
Taip pat daromi vertimai, giminių iškvietimai, pildomi pilietybės prašymai ir kitoki blaival.

HOMEOWNERS POLICY
F. Zepolis, Agent
2208 1/2 W. 95th St.
Evergreen Park, Ill.
60542 - 424-8654
State-Farm Fire and Casualty Company

ADVOKATŲ DRAUGIJA
V. BYLAITIS ir V. BRIZGYS
2458 W. 69th St.
Darbo val. nuo 9 rto iki 7 vak.
Šeštadieniais nuo 9 iki 12-tes
arba pagal susitarimą.
Telefonuoti 778-8000

Advokatas
GINTARAS P. CEPENAS
Darbo valandos: nuo 9 val. rto iki 6 val. vak. Šeštadienį nuo 9 val. rto iki 12 val. d. ir pagal susitarimą.
Tel. 776-5162 arba 776-5163
2649 West 63rd Street
Chicago, Ill. 60629

Kool-Aid...On A Stick

BRAND SOFT DRINK MIX

Frezer/Suckers

1 envelope KOOL-AID® Unsweetened Soft Drink Mix, any flavor
2/3 cup sugar
1 quart water

Dissolve soft drink mix and sugar in water. Pour into plastic ice-cube trays or small paper cups. Freeze until almost firm. Insert wooden stick or spoon into each. Freeze until firm. Makes about 20.

SUSIVIENIJIMAS LIETUVIŲ AMERIKOJE

yra seniausia, didžiausia ir turtingiausia lietuvių fraternalinė organizacija, lietuviams ištikimai tarnaujanti jau per 82 metus.

SLA — atlieka kultūrinius darbus, gelbėti ir kitiems, kurie tuo darbus dirba.

SLA — šmokėto daugiau kaip ASTUGNIS MILIJONUS dolerių apdraudų savo nariams.

SLA — apdraudžia pigiausiomis kainomis. SLA neteško pelno, nariams patarnauja tik savilypos pagrindu.

Kiekvienas lietuvis ir lietuvių draugas gali susivienijime apsidrausti iki \$10,000.

SLA — apdraudžia ir Taupomajai apdraudžia — Endowment Insurance, kuri yra naudinga jaunimui, siekiančiam aukštojo mokslo ir jų gyvenimo pradžiai.

SLA — vaikus apdraudžia pigia terminuota apdrauda: už \$1,000 apdraudus sumas temoka tik \$3.00 metams.

SLA — kuopų vyra visose lietuvių kolonijose. Kreipkitės į savo apylinkės SLA kuopų veikėjus, jie jums mielai pagelbės ir SLA išrašyti.

Galite kreiptis ir tiesiai į SLA Centra:

LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA
New York, N. Y. 10001
847 W. 20th St.
Tel. (212) 642-2218

DR. ANTANO J. GUSENO RAŠTAI

Naujienose galima gauti nepaprastai įdomius gydytojo, visuomenės veikėjo ir rašytojo atsiminimus.

Dr. A. Gussen — MINTYS IR DARBAI, 259 psl., liečia 1905 metų įvykius, Jablonskio ir Totoraičio jaunas dienas ir susirūpinimą \$8.00

Dr. A. J. Gussen — DANTYS, jų priežiūra, sveikata ir grožis. Kietais viršeliais \$4.00
Minkštais viršeliais, tik \$3.00

Dr. A. J. Gussen — AUKŠTA KULTORA — ŽIAURCS ŽMONES. Kelionės po Europą išpūdziai. Tik \$2.00

Gelima taip pat užsakyti paštu, atsiuntus čekį arba money orderį, prie nurodytos kainos pridėdant \$1 persiuntimo išlaidoms.

NAUJIENOS,

1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, IL 60608